

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

مقطع کارشناسی ارشد

رشته مطالعات اسلامی

(خاص جامعه المصطفی العالمیہ)

گروه علوم حوزه‌ای - دانشگاهی

کمیته علوم انسانی و اجتماعی

مصوبه هشتصد و پانزدهمین جلسه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مورخ ۱۳۹۱/۰۹/۳۰

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته مطالعات اسلامی

کمیته تخصصی: علوم انسانی اجتماعی

گروه: علوم حوزه ای - دانشگاهی

گرایش:

رشته: مطالعات اسلامی

کد رشته:

قطع: کارشناسی ارشد

شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی، در هشتمین و پانزدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۱/۹/۳۰ خود، برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته مطالعات اسلامی را تصویب کرد.

ماده ۱: برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته مطالعات اسلامی، از تاریخ تصویب برای جامعه المصطفی العالمیه لازم الاجراء است:

ماده ۲: این برنامه از تاریخ ۱۳۹۱/۹/۳۰ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد جامعه المصطفی العالمیه می‌شوند، لازم الاجراء است.

ماده ۳: برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد مطالعات اسلامی در سه فصل: مشخصات کلی، جداول دروس و سرفصل دروس برای اجراء به جامعه المصطفی العالمیه ابلاغ می‌شود.

رأی صادره جلسه ۸۱۵ شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی مورخ ۹۱/۹/۳۰ برای برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته مطالعات اسلامی:

۱. برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته مطالعات اسلامی که از طرف جامعه المصطفی العالمیه پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.

۲. این برنامه از تاریخ تصویب به مدت پنج سال قابل اجراء است و پس از آن نیازمند بازنگری است.

حسین نادری منشی
نایب رئیس شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

سعید قدیمی
دبیر شورای برنامه‌ریزی امور اسناد عالی

فصل اول: مشخصات کلی کارشناسی ارشد رشته مطالعات اسلامی

تعريف:

کارشناسی ارشد رشته مطالعات اسلامی از رشته‌های علمی تخصصی است که برای پاسخگویی به نیازهای خاصی چون برخورداری طلاب ممتاز زیاندان با قابلیت تحقیق و تدریس علوم اسلامی به زبان‌های مختلف طراحی شده است. فراغیران این رشته با مطالعه و مرور ادبیات پژوهش (*literature review*) و زبان تخصصی علوم اسلامی به زبان‌های مختلف پس از فراغیری معارف مورد نیاز محیط‌های بین‌المللی به اخذ مدرک کارشناسی ارشد نائل می‌شوند.

اهداف کلی:

- نشر و ترویج اسلام ناب محمدی مبتنی بر معارف قرآن کریم و اهل بیت عصمت و طهارت؛
- تربیت عالمان و متخصصان دینی مذهب و مسلط به زبان تخصصی معارف اسلامی و مؤثر در عرصه‌های علمی و فرهنگی از طریق فرایندها و فعالیت‌های آموزشی، تربیتی و پژوهشی در نقش‌هایی چون مدرس، مبلغ، پژوهشگر و مدیر در پنهان بین‌الملل؛
- تربیت نیروی انسانی مورد نیاز برای واحدهای آموزشی تربیتی المصطفی و نهادهای همسو؛
- حضور علمی فراغیران ممتاز در محافل علمی پژوهشی بین‌المللی و پاسخگویی به نیازهای انسان معاصر؛
- تعامل علمی با مطالعات اسلامی به زبان‌های مختلف در دیگر کشورها.

سیاست‌های آموزشی:

- حفظ اصالت حوزوی و زی طلبگی و استفاده از روش‌های علمی سنتی پایدار؛
- نخبه‌گرایی، نخبه‌گرینی و نخبه‌پروری؛
- مناسبسازی محتواهای آموزش‌ها و تعالیم با نیازهای منطقه‌ای؛
- پرهیز از کمی‌نگری و تلاش برای ارتقاء کیفیت فرایندهای آموزشی تربیتی پژوهشی؛
- برگزاری دوره (تدریس، تحقیقات و پایان‌نامه) به زبان اصلی؛
- استفاده از ظرفیت محیط‌های بین‌المللی در راستای فرایندهای آموزشی؛
- زمینه‌سازی جهت به کارگیری دانش‌آموختگان در راستای اهداف المصطفی با بهره‌گیری از آموزش‌های پودمانی و مهارت افزایی؛
- بسترسازی جهت ارائه آموزش‌های پژوهش محور تربیت مدار؛
- تبادل استاد و دانش‌پژوه با نهادهای علمی بین‌المللی هم سو، با استفاده از ظرفیت نمایندگی‌های المصطفی در کشورها؛
- اتخاذ رویکرد تقریبی بین مذاهب اسلامی و ادیان ابراهیمی در فرایندهای آموزشی تربیتی پژوهشی

مخاطبان:

- با توجه به اهداف تأسیس مؤسسه زبان و فرهنگ‌شناسی، مخاطبان آن را سه گروه زیر تشکیل می‌دهند:
- طلاب و فضلاء نخبه ایرانی دارای مدرک سطح دو؛
- طلاب و فضلاء نخبه غیرایرانی دارای مدرک سطح دو؛
- پرسنل نخبه حوزهٔ المصطفی^{علیه السلام} دارای مدرک سطح دو؛

تبصره: کسانی که مدرک کارشناسی غیرحوزوی داشته باشند با داشتن مدرک سطح یک حوزهٔ می‌توانند در این دوره ثبت نام کنند.

طول دوره و شکل آن:

- تعداد کل واحدهای درسی کارشناسی ارشد مطالعات اسلامی با پایان‌نامه ۶۲ واحد است که حداقل در ۶ ترم ارائه می‌گردد.
- نظام درسی واحدی است هر واحد درسی نظری برابر با ۱۶ ساعت و هر واحد درسی عملی ۳۲ ساعت می‌باشد.

محورهای دروس

ردیف	محورهای دروس	تعداد واحد
۱	دروس حوزوی	۲۲
۲	دروس پیش‌نیاز	۸
۳	دروس تخصصی	۱۶
۴	دروس اختیاری	۱۰
۵	پایان نامه	۶
جمع کل		۶۲

دروس حوزوی:

طلاب مؤسسه زبان و فرهنگ‌شناسی ملزمند که یا در دروس حوزوی مؤسسه شرکت کنند یا گواهی معتبر مبنی برگزاراندن هر کدام از واحدهای ذیل را در مراکز حوزوی مورد تأیید جامعه با نمره ۱۷ و یا بالاتر به مؤسسه تحويل دهند.

آموزش‌های پودمانی:

فارغ‌التحصیلان دوره‌های کارشناسی ارشد مطالعات اسلامی و زبان و فرهنگ به زبان‌های مختلف، بسته به زمینه کاربریت ایشان ملزم به گذراندن آموزش‌های پودمانی مورد نیاز می‌باشند.

اهمیت و ضرورت:

پیام‌رسانی دینی در پهنهٔ بین‌الملل و تأمین منابع انسانی ممتاز مورد نیاز المصطفی^{علیه السلام} برای ایفاگری نقش‌های تدریس، تبلیغ، مدیریت و متخصص فرهنگی نیازمند کسب دانش‌ها، مهارت‌ها و اندیشه‌های خاصی است که در طلاب و اساتید ممتاز حوزه به سختی یافت می‌شود. زیرا نخبگان حوزوی اغلب همت خویش را بر ژرف‌اندیشی در آموزه‌های اسلامی متمرکز کرده و از توجه به زبان آموزی، زبان تخصصی علوم دینی، معارف اسلامی مورد نیاز ملل

مختلف، و آشنایی با زمینه‌های فرهنگی و اجتماعی کشورها صرف نظر کرده‌اند. از این روی، گزینش از بین نخبگان حوزوی و مجهز کردن آنها با ابزارها، دانش‌ها و مهارت‌های مورد نیاز به عنوان راهبرد میان مدت و بلند مدت جامعه المصطفی عليه السلام برای تأمین منابع انسانی خود در مرحله اول و منابع انسانی مورد نیاز سازمان‌های همسو در مرحله دوم بسیار ضروری می‌نماید.

نقش و توانایی:

موسسه زبان و فرهنگ‌شناسی از مراکز تحت پوشش جامعه المصطفی عليه السلام، موسسه‌ای آموزشی تربیتی پژوهشی است که با تعلیم و تربیت نخبگان حوزوی ایرانی و غیرایرانی به منظور تأمین نیروی انسانی متناسب با مأموریت‌های بین‌المللی المصطفی عليه السلام و پرورش دانشمندان زبان و فرهنگ‌شناس در حوزه علمی جهت نقش‌آفرینی در عرصه‌های متنوع آموزشی، پژوهشی، فرهنگی، تبلیغی و مدیریتی در سطح جهان، و نیز تولید دستاوردهای علمی پژوهشی در حوزه زبان و فرهنگ‌شناسی، زمینه‌ساز و راهگشای شناخت و آگاهی از تحولات فکری فرهنگی، تاریخی و اجتماعی ملل جهان می‌باشد.

این مؤسسه با تکیه بر توانمندی و عزم و انگیزه الهی اساتید، مدیران، کارکنان و طلاب خود و با بهره‌گیری از پیشینه تاریخی، ذخایر علمی و سنت‌های اصیل حوزوی، تأکید بر بکارگیری فناوری‌های نوین و ایجاد ارتباط با مراکز مشابه در سطح ملی و بین‌المللی و مبادله یافته‌ها و اطلاعات علمی تحقیقاتی، پژوهشگر، استاد، طلبه، علاوه بر تربیت نیروی انسانی تأثیرگذار در عرصه‌های مأموریتی المصطفی عليه السلام در گستره بین‌الملل، به ارائه خدمات مشاوره‌ای تخصصی در حیطه زبان و فرهنگ‌شناسی مبادرت کرده و زمینه را برای خلق آثار نو و ارزشمند در حوزه‌های یاد شده فراهم می‌سازد.

فصل دوم

جدول دروس

الف) دروس حوزوی:

توضیحات	پیش نیاز	ساعت			تعداد واحد	عنوان درس	نمره
		عملی	نظری	جمع			
		-	۸۰	۸۰	۵	فقه	۱
		-	۸۰	۸۰	۵	اصول	۲
		-	۶۴	۶۴	۴	کلام	۳
		-	۳۲	۳۲	۲	رجال و درایه	۴
		-	۳۲	۳۲	۲	تفسیر	۵
		-	۳۲	۳۲	۲	فلسفه	۶
		-	۳۲	۳۲	۲	معرفت‌شناسی	۷
		-	۳۵۲	۳۵۲	۲۲	جمع کل	

ب) دروس پیش‌نیاز:

توضیحات	پیش نیاز	ساعت			تعداد واحد	عنوان درس	نمره
		عملی	نظری	جمع			
		-	۳۲	۳۲	۲	روش تدریس	۱
		-	۳۲	۳۲	۲	تبیغ و ارتباطات	۲
با رویکرد تطبیقی		-	۳۲	۳۲	۲	انسان شناسی	۳
		-	۳۲	۳۲	۲	فلسفه تطبیقی	۴
		-	۱۲۸	۱۲۸	۸	جمع کل	

ج) دروس تخصصی:

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			عملی	نظری	جمع		
۱	اخلاق و معنویت	۲	-	۳۲	۳۲		
۲	علوم قرآن و حدیث	۲	-	۳۲	۳۲		
۳	فرهنگ و تمدن اسلامی	۲	-	۳۲	۳۲		
۴	نظام اقتصادی اسلام	۲	-	۳۲	۳۲		
۵	روش شناسی مطالعات اسلامی	۲	-	۳۲	۳۲		
۶	نظام سیاسی اسلام	۲	-	۳۲	۳۲		
۷	نظام حقوقی اسلام و حقوق بشر	۲	-	۳۲	۳۲		
۸	مکاتب عرفانی	۲	-	۳۲	۳۲		
۹	پایان نامه	۶	-	۱۹۲	۱۹۲		
		۲۲	جمع کل				

د) دروس اختیاری:

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			عملی	نظری	جمع		
۱	فلسفه دین	۲	-	۳۲	۳۲		
۲	ادیان تطبیقی	۲	-	۳۲	۳۲		ابراهیمی و غیرابراهیمی
۳	غرب‌شناسی	۲	-	۳۲	۳۲		
۴	نظام مدیریتی اسلام	۲	-	۳۲	۳۲		
۵	سminار نیازهای معرفتی منطقه‌ای	۲	-	۳۲	۳۲		مطالعات اسلامی مورد نیاز مناطق گوناگون
۶	نقش دین در زندگی انسان	۲	-	۳۲	۳۲		
۷	جغرافیای جهان اسلام	۲	-	۳۲	۳۲		
۸	الهیات تطبیقی	۲	-	۳۲	۳۲		
۹	اسلام‌شناسی در غرب	۲	-	۳۲	۳۲		
		۱۸	جمع کل				

نذکر: فرآگیران (۱۰) واحد از دروس اختیاری را انتخاب و می‌گذرانند.

فصل سوم

سر فصل دروس

الف) دروس حوزوی

فقه

دروس پیش‌نیاز:	نظري	پيش‌نياز	نوع واحد	٥	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسي:
	عملی					فقه
	نظري	حوزوي				عنوان درس به انگلیسي:
	عملی	تخصصي				Jurisprudence
	نظري			٩٠	تعداد ساعت:	
	عملی					
	نظري	اختياري				
	عملی					
☒ آموزش تكميلي: دارد			☒ ندارد ☐ کارگاه ☐ سفر علمي ☐ سمینار			

هدف: گسترش آشنایی با تاریخ فقه، ادوار فقه، طبقات فقهاء، و فراغیری استدلالی فقه شیعه اثنی عشری به طور نسبی.

سرفصل دروس:

- فلسفه فقه (رنوس ثمانیه)
- تاریخ فقه و فقهاء
- ادوار فقه و اجتهاد
- طبقات فقهاء
- كتاب الطهارة، كتاب الصلوة، كتاب الصوم، كتاب الزکاة، كتاب الخمس، مبحث الغناء، مبحث الفيء، مستحبات الفيء، مبحث اللهو، مبحث القمار

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقيق (بروزه)
+	-	+	+

منابع پیشنهادی:

منابع فارسي:

اصلی:

- الروضه البهیه فی شرح اللمعه الدمشقیه
- كتاب المکاسب؛ الشیخ الاعظم الانصاری

فرعی:

- ادوار فقه؛ محمود شهابی
- طبقات فقهاء؛ جعفر سبحانی
- تاريخ فقه و فقهاء؛ ابوالقاسم گرجی

منابع عربى:

- تأسيس الشيعة لعلوم الاسلام؛ سيد حسن صدر
- فجر الاسلام، ضحى الاسلام و ظهر الاسلام؛ احمد امين
- تاريخ الفقه الاسلامى؛ الدكتور على حسن عبد القادر
- جواهر الكلام؛ محمد حسن نجفى
- كتاب البيع؛ امام خمينى
- مصباح الفقاهه؛ آيت الله خوئي

أصول

دروس پیش‌نیاز: <hr/>	نظری	پیش‌نیاز	نوع واحد ☒ آموزش تكميلي: دارد ☐ ندارد	تعداد واحد: ۵	عنوان درس به فارسي: أصول عنوان درس به انگليسى: Principles of Jurisprudence
	عملی				
	نظری	حوزه			
	عملی				
	نظری	تخصصي			
	عملی				
	نظری	اختياري			
	عملی				
☐ آزمایشگاه ☐ سفر علمي ☐ کارگاه ☐ سمینار	۹۰	ساعت: ٩٠			

هدف: گسترش آشنایی با تاریخ و فلسفه علم اصول فقه، آشنایی با شیوه اجتهاد و استنباط احکام شرعی.

سرفصل دروس:

- مبحث الوضع
- الاوامر و التواهي
- الامارات
- الاصول العملية

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقيق (پروژه)
+	-	+	+

منابع پیشنهادی:

اصلی:

- کفاية الاصول؛ الأخوند محمد كاظم الخراسانی

فرعي:

- قوانین الاصول؛ میرزای قمی
- رسائل (فرائد الاصول)؛ شیخ انصاری ره
- حاشیه فرائد الاصول؛ آخوند خراسانی
- حاشیة على القوانين؛ شیخ انصاری ره
- نهاية الدارية في شرح الكفاية؛ شیخ محمد حسین اصفهانی
- تاريخ علم اصول؛ مهدی علی پور

کلام

دروس پیش‌نیاز:	نظری	پیش‌نیاز	نوع واحد	۴	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی:	
	عملی					کلام	
	نظری					عنوان درس به انگلیسی:	
	عملی					Theology	
	نظری	تخصصی		۶۴	تعداد ساعت:	آموزش تكمیلی: دارد ☒ ندارد ☐	
	عملی					کارگاه ☐ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	
	نظری						
	عملی						

هدف: غنایخشی به شناخت مهمترین مباحث اعتقادی اسلامی و آشنایی با اهم مسایل جدید کلامی.

سرفصل دروس:

- علم و قدرت الهی، شرور و عدل الهی، قضا و قدر (جبیر و اختیار)، حسن و قبح عقلی، نبوت و خاتمت، معجزه، وحی، عصمت
- تجربه‌ی دینی، انواع تجربه‌های دینی، دیدگاه‌های مختلف در تبیین تجربه‌ی دینی، هسته‌ی مشترک تجربه‌های دینی، توجیه اعتقادات دینی توسط تجربه‌ی دینی، تجربه‌ی دینی و وحی
- عقل و دین
- علم و دین، تاریخچه‌ی بحث علم و دین، دیدگاه‌ها، روش‌های مطرح شده در حل تعارض بین علم و دین دیدگاه‌های متعدد در مورد حقانیت ادیان، نقد و بررسی ادله‌ی درون دینی و بروون دینی پلورالیسم، زبان دین، دین و دنیا، دین و اخلاق، معاد و جاودانگی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان نرم	آزمون نهایی	تحقيق (پروژه)
+	-	+	+

منابع پیشنهادی:

- الإلهيات؛ آیت الله جعفر سبحانی
- آموزش عقاید؛ آیت الله مصباح یزدی
- آموزش کلام اسلامی؛ سعیدی مهر
- کشف المراد فی شرح تجرید الاعتقاد؛ علامه حلی
- معارف قرآن (۱۰ بخش)؛ آیت الله مصباح یزدی
- گوهر مراد؛ ملا عبدالرزاق لاهیجی
- خاتمت؛ شهید مظہری

- حسن و قبح عقلی؛ آیت‌الله جعفر سبحانی
- دین شناسی؛ آیت‌الله جوادی آملی
- فلسفه‌ی دین؛ جان هیک، ترجمه‌ی نراقی و سلطانی
- عقل و اعتقاد دینی؛ مایکل پترسون و دیگران، ترجمه‌ی نراقی و سلطانی
- علم و دین؛ ایان باربور، ترجمه‌ی بهاءالدین خرمشاهی
- جستارهایی در کلام جدید؛ جمیعی از نویسندهای
- کلام فلسفی؛ ترجمه‌ی نراقی و سلطانی
- کلام جدید؛ عبدالحسین خسروپناه
- مجلات کتاب نقد، نقد و نظر، قیاسات و کیان
- مدخل مسایل جدید در علم کلام؛ جعفر سبحانی
- درآمدی بر کلام جدید و فلسفه‌ی دین؛ فنایری
- تجربه‌ی دینی؛ پراود فوت، ترجمه‌ی عباس یزدانی
- مبانی معرفت دینی؛ حسین‌زاده
- ایمان و چالش‌های معاصر؛ محمد تقی فعالی
- زبان دین؛ امیرعباس علی‌زمانی
- هندسه معرفتی کلام جدید؛ احمد فرامرز قراملکی
- درآمدی بر معرفت شناسی دینی و معاصر؛ محمد تقی فعالی

رجال و درایه

دروس پیش‌نیاز:	نظری	پیش‌نیاز	نوع واحد	۲	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی:			
	عملی					رجال و درایه			
	نظری	حوزوی		۳۲	تعداد ساعت:	عنوان درس به انگلیسی:			
	عملی					Science of Rijal (Hadith Transmitters Studies) and Diraya (Knowing Hadith)			
	نظری	تخصصی		آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐	آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐	آزمایشگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐			
	عملی					آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐			
	نظری	اختیاری				آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐			
	عملی					آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐			

هدف: گشرش آشنایی با کلیات علم رجال و درایه و کیفیت کاربرد آن در منابع اسلامی.

سرفصل دروس:

- علم رجال:

- نظرة اجمالیه الى علم الرجال، الاصول الخمسة الرجالية
- الحاجة الى علم الرجال و ادلتها
- ادلة النافین للحاجة الى علم الرجال
- نقد ادله النافین للحاجة الى علم الرجال
- طرق ثبوت وثاقة الراوى (توثیقات الخاصة)
- التوثیقات العامة (صحبة النبي، الوکالة عن المعموم)
- شیوخة الاجازة آیت الوثاقة او لا؟
- اصحاب الامام الصادق و الثقات منها
- اصحاب الاجماع
- مشايخ ابن عیسی و بنی فضال و ابن بشیر
- مشايخ الزعفرانی و الطاطری و النجاشی
- مشايخ محمد بن احمد بن یحیی صاحب نوادر الحکمة
- ما وقع في اسناد كتاب کامل الزيارات
- ماورد في اسناد كتاب تفسیر القمی
- مشايخ الثقات (محمد بن ابی عمر، صفوان بن یحیی، البزنطی)
- مراسیل مشايخ الثقات
- طرق الصدوق و الشیخ الى الاصول و المصنفات

- علم درایه:

- اهمیت علم حدیث از نظر علوم اسلامی
- اصطلاحات مربوط به حدیث و متراوی های آن
- سیر تدوین حدیث در اهل سنت و کتب حدیثی معتبر اهل سنت
- سیر تدوین حدیث در شیعه و کتب حدیثی و جوامع روایی آنان
- اصطلاحات مربوط به تقسیم حدیث از لحاظ تعداد روایان
- اقسام اربعه (تقسیم خبر واحد از لحاظ حالات روایان)
- اقسام حدیث ضعیف
- علایم وضع و جعل حدیث
- موجبات جعل حدیث
- شرایط قبول روایت
- طرق شناسایی عدالت و وثاقت روای
- الفاظ جرح و تعديل
- آشنای با بعضی از فرق شیعه
- اصطلاحات علم حدیث و درایه و القاب محدثان
- مرجحات روایات متعارضه
- تاریخچه اجمالی معصومین علیهم السلام و شناخت کنیه ها و القاب آنان

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
+	-	+	+

منابع پیشنهادی:**اصلی:**

- دروس موجزة في علم الرجال؛ الشیخ جعفر السبحانی
- سیری در علم حدیث و درایه؛ الشیخ جعفر السبحانی

فرعی:

- کلیات في علم الرجال؛ للشيخ السبحانی
- دروس تمہیدیة في الرجال؛ للشيخ باقر الایروانی
- مقدمه مجمع رجال الحديث؛ للسید الخویی
- مقدمه تتفییح المقال؛ للشيخ المامقانی
- اصول الحديث و احكامه؛ سبحانی
- مقیاس الهدایة الى علم الدراية؛ علامہ مامقانی
- درایة الحديث؛ شانه چی
- الرعاية الى علم الدراية؛ شهید ثانی
- علوم الحديث و مصطلحه؛ صبحی الصالح

تفسیر

دروس پیش نیاز:	نظری	پیش نیاز	نوع واحد	۲	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی:
	عملی					تفسیر
	نظری					عنوان درس به انگلیسی:
	عملی	حوزه‌ی				Quranic Exegesis
	نظری			۳۲	تعداد ساعت:	
	عملی	تخصصی				
	نظری			۳۲	ساعت:	
	عملی	اختیاری				
☒ آموزش تکمیلی: دارد ☐ ندارد		☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار				

هدف: گسترش آشنایی با روش‌های تفسیر قرآن کریم، شناخت اجمالی از تفاسیر و مفسران و آشنایی با تفسیر ترتیبی یک سوره قرآن بر اساس تفسیر المیزان.

سرفصل دروس:

- روش‌ها و گرایش‌های تفسیر قرآن و کاربرد هر کدام
- تفسیر سوره آل عمران

روش ارزیابی:

تحقیق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
+	+	-	+

منابع پیشنهادی:**اصلی:**

- تفسیر المیزان؛ علامه طباطبائی

- درسنامه روش‌ها و گرایش‌های تفسیر قرآن؛ محمدعلی رضایی اصفهانی

فرعی:

- روش‌های تفسیر قرآن؛ عباسعلی عمید زنجانی

- تفسیر قرطبي

- تفسیر زيدة البيان؛ مقدس اردبیلی

- تفسیر تطبیقی؛ فتح الله نجارزادگان

- تفسیر تبیان؛ شیخ طوسی

- تفسیر کبیر؛ فخر رازی

- تفسیر قرآن کریم؛ ملاصدرا

- تفسیر فی ظلال القرآن؛ سید قطب

فلسفه

دروس پیش نیاز:	نظری	پیش نیاز	نوع واحد	۲	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی:		
	عملی					فلسفه		
	نظری					عنوان درس به انگلیسی:		
	عملی					Philosophy		
	نظری	تخصصی		۳۲		آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐		
	عملی					کارگاه ☐ سفر علمی ☐		
	نظری					آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		
	عملی							

هدف: گسترش آشنایی با تاریخ تفکر فلسفی اسلامی؛ آشنایی با مکاتب مهم فلسفی اسلامی مشاه اشراق و حکمت متعالیه؛ و آشنایی با مباحثت مهم فلسفه اسلامی.

صرفصی دروس:

- نگاهی گذرا به تاریخ فلسفه اسلامی
- احکام کلی وجود
- اشتراک معنوی وجود
- اصلة وجود و اعتباریة ماهیة
- تشکیک در وجود
- وجود مستقل و رابط
- مواد قضایا
- علّة و معلول

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پژوهه)
+	-	+	+

منابع پیشنهادی:

اصلی:

- تاریخ فلسفه اسلامی؛ هائزی کربن، ترجمه جواد طباطبائی
- اصول فلسفه و روش رئالیسم؛ علامه طباطبائی، پاورقی شهید مطهری
- نهایة الحکمة؛ مرحوم علامه طباطبائی

فرعی:

- اسغار اربعه؛ صدرالدین شیرازی
- حاشیه نهایه؛ آیت الله مصباح یزدی
- حاشیه نهایه؛ غلامرضا فیاضی
- الاشارات و التنبیهات؛ شیخ الرئیس ابوعلی سینا
- حکمت الاشراق؛ شیخ شهاب الدین سهروردی
- تاریخ فلسفه اسلامی؛ سید حسین نصر، گروه مترجمان
- سه حکیم مسلمان؛ سید حسین نصر
- سیر فلسفه در جهان اسلام؛ ماجد فخری، ترجمه مرتضی اسعدي
- تاریخ فلسفه در اسلام؛ میان محمد شریف، گروه مترجمان زیر نظر ناصرالله پورجواد

معرفت شناسی

دروس پیش‌نیاز:	نظری	پیش‌نیاز	نوع واحد	۲	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی:	
	عملی					معرفت شناسی	
	نظری	حوزه‌ی		۳۲	تعداد ساعت:	عنوان درس به انگلیسی:	
	عملی					<i>Epistemology</i>	
	نظری	تخصصی		☒ دارد ☐ ندارد	ساعت:	آموزش تکمیلی:	
	عملی					آزمایشگاه ☐	
	نظری	اختیاری		☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار	نحوه ارائه:	آزمایشگاه ☐	
	عملی					آزمایشگاه ☐	

هدف:

آشنایی با مبانی معرفت شناسی؛ شناخت و تمیز صحیح از ناصحیح؛ آشنایی با معیارهای دانش بشری و ارزش و اعتبار معارف، آشنایی با شاخه‌های معرفت‌شناسی مضام

سرفصل دروس:

- کلیات معرفت شناسی و دانش‌های همگن
- موضوع معرفت شناسی
- اقسام معرفت و علم حضوری و حصولی
- ارزش علم حضوری
- چیستی و اقسام علم حصولی
- ارزش شناخت در تصورات
- ارزش و معیار شناخت در تصدیقات
- چیستی و ارزش معرفت علمی
- چیستی و ارزش معرفت فلسفی
- چیستی و ارزش معرفت دینی

ارزشیابی مستمر	میان نرم	آزمون نهایی	تحقیق (پژوهه)
+	-	+	+

منابع:

- معرفت شناسی مطلق؛ غلامرضا فیاضی
- در آمدی بر معرفت شناسی
- معرفت شناسی مضارف؛ رضا اکبریان
- علم و دین؛ ایان باربور؛ ترجمه بهاءالدین خرمشاهی
- مسئله شناخت؛ مرتضی مطهری
- معرفت شناسی در قرآن؛ آیت الله عبدالله جوادی آملی
- معرفت شناسی و مبانی معرفت دینی؛ محمد حسین زاده
- پژوهشی تطبیقی در معرفت شناسی معاصر؛ محمد حسین زاده
- آشنایی با معرفت شناسی؛ محمد شمس
- اصول فلسفه و روش رئالیسم ۱ و ۲؛ محمد حسین طباطبائی
- تاریخ معرفت شناسی؛ هاملین؛ ترجمه شاپور اعتمادی
- نگاهی به معرفت شناسی در فلسفه غرب؛ حسن معلمی
- نگاهی به معرفت شناسی در فلسفه اسلامی؛ حسن معلمی
- نظریه معرفت در فلسفه کانت؛ هارتاك؛ ترجمه غلامعلی حداد عادل
- آموزش فلسفه بخش شناخت شناسی؛ آیت الله مصباح يزدي

ب) دروس پیش‌نیاز

دروش تدریس

دروس پیش نیاز:	نظری	پیش نیاز	نوع واحد	۲	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: روش تدریس			
	عملی								
	نظری	حوزه ای		۳۲	تعداد ساعت:				
	عملی								
	نظری	تخصصی				عنوان درس به انگلیسی: Teaching Methodology			
	عملی								
	نظری	اختیاری							
	عملی								
☒ آموزش تکمیلی: دارد ☐ ندارد			☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار						

هدف: گسترش آشنایی دانش پژوهان با روش‌های نوین تدریس، به منظور آموزش آموزه‌های اسلامی به مخاطب جهانی در مراکز آکادمیک.

سرفصل دروس:

- مفهوم شناسی (روش تدریس، الگوی تدریس ...)
- مروری بر تاریخچه تدریس
- انواع روش تدریس:
  - روش نمایشی (یادگیری بر اساس مشاهدات)
  - آمادگی (مشخص کردن هدف از تدریس)
  - توضیح (توضیح اهداف عینی درس برای دانشجویان)
  - نمایش (نشان دادن روش صحیح کارکرد یک مبحث علمی)
  - آزمایش و سنجش (بازخوردگیری از فرآگیران به منظور اطمینان از یادگیری)
  - روش آزمایشی (یادگیری اکتشافی در آزمایشگاه)
  - روش بحث گروهی (گفتگوی سامانی یافته فرآگیران در موضوعی خاص)
  - دروسی که می‌توان به روش بحث گروهی ارائه کرد
  - اهداف بحث گروهی
  - مراحل اجرای بحث:
  - انتخاب موضوع
  - ایجاد زمینه‌های مشترک
  - آرایش شبکه‌های ارتباطی (مدیر، اعضاء، ناظر یا ارزیاب)
  - شرح وظایف اعضای شبکه‌ها

- الگوی حل مسأله problem-solving model (حل مشکل از سوی فرآگیران با بهره‌گیری از تجارت و دانش‌های پیشین خود)

- ویژگی‌های حل مسأله

- مراحل اجرا (طرح مسأله، جمع آوری داده، ارائه فرضیه، آزمایش فرضیه، تعمیم و کاربرد)

- تعامل استاد با فرآگیر در فرآیند حل مسأله

- منابع در الگوی حل مسأله

- الگوی پیش‌سازمان دهنده preadvanced-organizer model (مباحث مقدمی مطروحة از سوی استاد برای برقراری ارتباط میان دانش پیشین فرآگیر و مباحث جدید)

- روش‌های آموزش انفرادی (تدریس بر اساس توائمهای متغیر فرآگیران)

- اهداف آموزش انفرادی

- رعایت تفاوت فردی

- رشد استقلال در عمل یادگیری

- عادت به مطالعه

- ایجاد مهارت در مطالعه (مطالعه اجمالی، سوال، مطالعه تفصیلی، بازنگری)

- مطالعه خود هدایت شده و مستقل

- روش‌های آموزش انفرادی (استفاده از ماشین‌های تدریس)

- روش سخنرانی (آمادگی، مقدمه، محتواهای سخنرانی)

- نظریه‌های نوین آموزش

- مفهوم اسلامی تعلیم و تربیت

- تکنولوژی آموزشی (شیوه ارزشیابی فرآیند آموزش)

- روان‌شناسی آموزش

- اصول و نظریه‌های ارائه طرح درسی و درسامه

- مدیریت رفتارهای بیش فعالانه و چالشی در فضاهای جدید آموزشی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
+	-	+	+

منابع پیشنهادی:

(الف) منابع فارسی:

- تعلیم و تربیت در اسلام، مرتضی مطهری

- تعلیم و تربیت در اسلام، دکتر علی شریعتمداری

- راهنمای روش‌های نوین تدریس، آموزش و کارورزی، محمد احديان و محمدمحمود آفازاده

- مدیریت شیوه‌های نو در آموزش، حسام الدین بیان و محمد شکیبا مقدم
- الگوهای تدریس، بروس جویس، ترجمه: محمد رضا بهرنگی
- تکنولوژی آموزشی، فردوس حمصی و شهین دخت عالی
- تاریخ آموزش و پرورش در اسلام، احمد شبیلی، ترجمه: محمد حسین ساکت
- جامعه و تعلیم و تربیت، علی شریعتمداری
- اصول طراحی آموزشی، رابرت میلر گانیه، ترجمه: خدیجه علی آبادی
- شرایط یادگیری و نظریه آموزشی، رابرت میلر گانیه، ترجمه: جعفر نجفی زند

(ب) منابع عربی:

- التعليم والتربية في الإسلام: مرتضى مطهري، ترجمه سيد احمد قبانچی
- منية المرید، شهید ثانی
- التعليم في الإسلام ماضية وحاضرة؛ محمد سلام مذكور
- آداب التعليم في الإسلام؛ عبدالعظيم نصرالمشيخ
- التعليم الإلكتروني باستخدام متهجة التعليم الذكي؛ أحمدين سليمان بن سمران المحباوي
- التعليم الجامعي والتقويم الجامعي بين النظرية والتطبيق؛ حسن شحاته
- التربية المقارنة ونظم التعليم؛ احمد عبدالفتاح الزكي

(ج) منابع انگلیسی:

- Techniques and Principles in Language; Larsen-Freeman, Diane
- Helping teachers teach well: a new system for measuring and improving teaching effectiveness in higher education; Pritchard, Robert D
- NetLearning: why teachers use the Internet ;Serim, Ferdi and Koch, Melissa
- Thinking about teaching and learning: developing habits of learning with first year college and university students; Leamnson, Robert N. Sterling
- Strategic help seeking: implications for learning and teaching ;Karabenick, Stuart A
- Accommodations — or just good teaching?: strategies for teaching college students with disabilities; Hodge, Bonnie M and Preston-Sabin, Jennie
- Managing the pressure in teaching: practical ideas for tutors and their students; Cox, Stephen; and Heames
- Peer review of teaching: a sourcebook; Chism, Nancy Van Note
- Learning to teach. 4th ed ;Arends, Richard
- Encyclopedia of Education. 10 vols ;Deighton, Lee C
- Collaborative Learning: Higher Education, Interdependence, and the Authority of Knowledge; Bruffee, Kenneth A
- Scholars Who Teach; Cahn, Steven M
- Teaching and the Case Method - Instructor's Guide; Christensen, C. Roland, Abby J. Hansen, and James F. Moore

- **Education for Judgment: The Artistry of Discussion Leadership;** Christensen, C. Roland, David A. Garvin, and Ann Sweets
- **Tools for Teaching;** Davis, Barbara Gross
- **Turning Professors into Teachers ;** Katz, Joseph and Mildred Henry
- **Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development;** Kolb, David A.
- **Mastering the Techniques of Teaching;** Lowman, Joseph
- **The Use of Students' Evaluations of University Teaching to Improve Teaching Effectiveness ;** Marsh, Herbert W. and Lawrence A. Roche
- **Teaching Tips: A Guidebook for the Beginning College Teacher ;** McKeachie, Wilbert J
- **Promoting Active Learning in the Life Science Classroom ;** Modell, Harold I. and Joel A. Michael
- **How College Affects Students;** Pascarella, Ernest T. and Patrick T. Terenzini
- **Forms of Intellectual and Ethical Development in the College Years: A Scheme;** Perry, William G.
- **Learning and Memory;** Schwartz, Barry, and Daniel Reisberg
- **Revitalizing Undergraduate Science;** Tobias, Sheila
- **Handbook of Research on Teaching, Third Edition;** Wittrock, Merlin C
- **Teacher Leadership;** Lieberman, Ann
- **Classroom Assessment Techniques: A Handbook for College Teachers.** ٢١د
edition; Angelo, Thomas A., and K. Patricia Cross
- **Cannon The Elements of Teaching ;** Banner, James, and Harold C
- **What's the Use of Lectures?;** Bligh, Donald A
- **Advice for New Faculty Members ;** Boice, Robert
- **Education for Judgment: The Artistry of Discussion Leadership;** Christensen, C. Roland, David A. Garvin, and Ann Sweets
- **Tools for Teaching;** Davis, Barbara Gross
- **The Teaching Portfolio: Capturing the Scholarship in Teaching ;** Edgerton, Russell, Patricia Hutchings, and Kathleen Quinlan
- **Teaching College Freshmen.** ٢١د ; Erickson, Bette LaSere, Calvin B. Peters, and Diane Weltner Strommer
- **Creating Significant Learning Experiences: An Integrated Approach to Designing College Courses;** Fink, L. Dee
- **The Course Syllabus: A Learning-Centered Approach;** Grunert, Judith
- **Teaching for Effective Learning in Higher Education;** Hativa, Nira
- **Developing and Using Tests Effectively: A Guide for Faculty;** Jacobs, Lucy Cheser, and Clinton I. Chase
- **Making the Most of College: Students Speak Their Minds;** Light, Richard
- **Mastering the Techniques of Teaching. Paperback edition;** Lowman, Joseph
- **The Experience of Learning: Implications for Teaching and Studying in Higher Education.** ٢١د ; Marton, Ference, Dai Hounsell, and Noel Entwistle.

- Peer Instruction: A User's Manual; Mazur, Eric
- Teaching Tips: Strategies, Research, and Theory for College and University Teachers. 11th edition ; McKeachie, Wilbert J
- Working Effectively with Graduate Assistants; Nyquist, Jody D., and Donald H. Wulff
- The Teaching Portfolio; Seldin, Peter
- The Cognitive Style of PowerPoint ; Tufte, Edward

(د) مراجع فرنسوى:

- Les grands pédagogues, Jean Château
- Pédagogie. Dictionnaire des concepts clés, Françoise Raynal, Alain Rieunier,
- L'Éducation en France du XVIe au XVIIIe siècle; Chartier, Roger,... Dominique ,Julia,... Marie-Madeleine
- L'Éducation des jésuites :XVIe-XVIIIe siècles; Dainville François de Minuit Dainville, François de
- Les jésuites à la Renaissance :système éducatif et production du savoir; Girard, Luce
- Arts libéraux et philosophie dans la pensée antique : contribution à l'histoire de l'éducation et de la culture dans l'Antiquité; Ilsetraut, Hadot
- Éducation et cultures dans l'Occident chrétien : du début du douzième au milieu du quinzième; Lauroux, Bruno, Laurence, Moulinier
- Histoire générale de l'enseignement et de l'éducation en France; Lebrun, François
- Les essays; Montaigne,
- Œuvres complètes; Rabelais,
- Ecoles et enseignement dans le Haut Moyen Âge : fin du Ve siècle - milieu du XIe siècle; Riché, Pierre
- Histoire générale de l'enseignement et de l'éducation en France . Tome I , Des origines à la Renaissance ; Rouche, Michel
- Émile ou De l'éducation; Rousseau, Jean-Jacques
- Gutenberg aux Lumières; Venard, Marc
- Histoire de l'éducation; Vial, Jean
- Histoire des universités en France; Verger, Jacques

تبلیغ و ارتباطات

دروس پیش نیاز:	نظری	پیش نیاز	نوع واحد	۲	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی:
	عملی					تبلیغ و ارتباطات
	نظری					عنوان درس به انگلیسی:
	عملی	حوزه ای				Preaching and communications
	نظری			۳۲	تعداد ساعت:	آموزش تکمیلی: دارد ■ ندارد
	عملی	تخصصی				آزمایشگاه □ کارگاه □ سفر علمی □ سمینار □
	نظری					
	عملی	اختیاری				

هدف: گسترش آشنایی با مفاهیم و فنون کاربردی ارتباطات، جامعه‌شناسی و روان‌شناسی در تبلیغات دینی و همچنین آشنایی با شیوه‌های نوین و جریان‌های تبلیغی، و روش بهره‌برداری از آنها در تبلیغ آموزه‌های اسلامی.

سرفصل دروس:

- آشنایی با مفاهیم و اصطلاحات کلی (تبلیغ، دعوه، میشن، تبلیغات بازارگانی، پروپاگاندا، مناظره، رسانه و اقسام آن، امپریالیسم تبلیغی و ...)
- تاریخچه و سیر تحول در تبلیغ (تاکید بر دانش جدید و تحول در تکنولوژیهای تبلیغی)
- ماهیت شناسی رسانه‌های جمعی (ظرفیت‌ها، محدودیت‌ها و اقتضانات)
- جریان شناسی تبلیغ در جهان معاصر (مسيحیت و تبشير، امپریالیسم خبری، فراماسونری و ...)
- سیاست‌های ارتباطات تبلیغی در ادیان بزرگ;
- ظرفیت‌های اسلام در بهره‌برداری از شیوه‌های نوین تبلیغی
- پیش‌نیازهای ورود به عرصه‌های جدید تبلیغ در جهان معاصر و مهارت بکارگیری ابزارهای تبلیغی جدید
- روان‌شناسی تبلیغ دینی: مهارت‌های اقناع و ترغیب، همدلی، گشودگی، حمایت‌گری، مثبت گرایی در فضای القاء بین مخاطب و مبلغ، مهارت ایجاد انگیزه و آرامش در مخاطب و ...
- جامعه‌شناسی تبلیغ: افکار عمومی و شناخت و ارزیابی آن، زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و جمعیت‌شناسی مخاطبان، و ...
- شبکه‌ها و سازمان‌های مهم تبلیغات دینی در جهان؛
- ارتباطات میان فرهنگی و تبلیغات دینی بین الملل؛
- مدیریت تبلیغ دینی

ارزشیابی مستمر	میان فرم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
+	-	+	+

منابع پیشنهادی:

الف) منابع فارسی:

- پژوهشی در تبلیغ؛ محمد تقی رهبر
- ارتباطات متقاعدگرایانه و تبلیغ؛ محمد علی حکیم آرا
- تبلیغ اسلامی و دانش ارتباطات اجتماعی؛ محسن خندان
- روان شناسی و تبلیغات، با تأکید بر تبلیغ دینی؛ محمد کاویانی
- کاربرد جامعه شناسی در تبلیغ؛ شمس اللہ مریضی
- باز اندیشه درباره دین، رسانه و فرهنگ؛ استوارت ام. هور و نات لاندباوی، ترجمه مسعود آریایی نیا
- امپریالیسم تبلیغی یا تبلیغات بین الملل؛ محمد علی العوینی، ترجمه: محمد شپهری
- مبانی تبلیغ؛ محمد حسن زورق
- اهمیت و ضرورت تبلیغات؛ احمد رزاقی
- دین و ارتباطات؛ مجید محمدی
- درآمدی بر ارتباطات سنتی در ایران؛ محمد مهدی فرقانی
- ابزارهای تبییر؛ خالد زهری

ب) منابع عربی:

- تاریخ الدعوة الاسلامية في زمن الرسول والخلفاء الراشدين؛ جميل عبدالله المصري
- منهج الدعوة النبوية في المرحله الملكية؛ علي بن جابر الحر
- ثقافة الانترنت: دراسة في التواصل الاجتماعي؛ حلمي خضر ساري
- تاريخ الدعوة الاسلامية: من الامس الى اليوم؛ آدم عبدالله الورى
- إستراتيجية الدعوة الإسلامية في القرن ٢١؛ جمال البنا
- الإعلام والسلطة : اعلام السلطة وسلطة الإعلام؛ فاروق أبو زيد
- فلسفات الإعلام المعاصرة: قراءة في ضوء المنظور الإسلامي؛ محمود يوسف سمايسيري
- الأعلام الدولي بين النظرية والتطبيق؛ محمد على العويني
- وسائل الإعلام المطبوعة في دعوة الاخوان المسلمين؛ محمد فتحي، على شعير

ج) منابع انگلیسی:

- **The Preaching of Islam: A History of the Propagation of the Muslim Faith,**
Thomas Walker Arnold
- **The propagation of Islam in the Indonesian-Malay archipelago,** Alijah Gordon

- **Virtually Islamic: computer-mediated communication and cyber Islamic environments**, Gary R. Bunt
- **New media in the Muslim world: the emerging public sphere**, Dale F. Eickelman, Jon W. Anderson
- **The Book in the Islamic World: The Written Word and Communication in the Middle East**, George Nicholas Atiyeh
- **Intercultural Communication: A Reader**, Larry A. Samovar, Richard E. Porter, Edwin R. McDaniel
- **Communication Between Cultures**, Larry A. Samovar, Richard E. Porter, Edwin R. McDaniel
- **Muslim Minorities in the West: Visible and Invisible**, Yvonne Yazbeck Haddad, Jane I. Smith
- **Reporting Islam: Media Representations of British Muslims**, Elizabeth Poole
- **Muslims and the news media**, Elizabeth Poole, John E. Richardson
- **The Psychology of Communication**, W. Lambert Gardiner, Trisha Santa
- **Encyclopedia of religion, communication, and media**, Daniel A. Stout

(د) مراجع فرنسوى:

- **Le cinéma et le sacré**; AGEL, Henri & AYFRE, A.
- **Cinéma, télévision et pastorale. Réflexions et perspectives**; AYFRE, A. et al.,
- **Histoire des medias**; BARBIER, Frédéric ; BERTHO-LAVENIR, Catherine.
- **Pour une anthropologie des images**; Belting, Hans
- **Caricaturer Dieu; pouvoirs et dangers de l'image**; BOESPFLUG, François,
- **Sur la télévision, suivi de L'emprise du journalisme**; BOURDIEU, Pierre
- **L'islam imaginaire : la construction médiatique de l'islamophobie en France**; Deltombe, Thomas
- **L'ordre du discours**; Foucault, Michel
- **La religion pour mémoire**; HERVIEU-LÉGER, Danièle
- **Comprendre le pouvoir stratégique des medias**; HUYGHE, François-Bernard
- **Islam, médias et opinions publiques, déconstruire le "choc des civilisations"**;
- **Introduction à l'analyse de la television**; JOST, François Jost,
- **Dieu, otage de la pub?**; LUGRIN, Gilles, Serge, MOLLA
- **Pour comprendre les medias**; McLUHAN, Marshall
- **De la dignité de l'islam : réfutation de quelques thèses de la nouvelle islamophobie chrétienne**; Orcel, Michel
- **Religion et publicité**; POTEL, J.
- **Nouvelles idoles, nouveaux cultes. Dérives de la sacralité**; RIVIÈRE Claude, PIETTE Albert
- « Choc en retour. Les téléspectateurs et le 11 septembre 2001 »; SOULEZ, G.
- **L'islam dans les médias : comment les médias et les experts façonnent notre regard sur le reste du monde**; Said, Edward
- **Petite histoire de la désinformation**; VOLKOFF, Vladimir

انسان‌شناسی

دروس پیش‌نیاز:	نظری	پیش‌نیاز	نوع واحد	۳۲	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: انسان‌شناسی
	عملی					
	نظری	حوزه‌ی				
	عملی					
	نظری	تخصصی				
	عملی					
	نظری	اختیاری				
آموزش تكمیلی: دارد ☒ ندارد ☐						
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐						

هدف: گترش آشنایی دانش‌پژوهان با دیدگاه‌های انسان‌شناسی اسلام و مقایسه آن با برخی دیدگاه‌های انسان‌شناسی معاصر.

سرفصل دروس:

- مفهوم انسان‌شناسی (تعريف، اهمیت، ضرورت و ارتباط آن با سایر علوم انسانی)
- بحران انسان‌شناسی معاصر و ابعاد آن
- انواع انسان‌شناسی
- ویژگی‌های انسان‌شناسی دینی
- انسان مداری «اومنیسم» (معنی، پامدهای اومنیسم و نقد و بررسی)
  - از خود بیگانگی، نمودها، آثار و انواع آن
  - آفرینش انسان (بررسی دلایل عقلی و تجربی)
  - سرشت انسانی و ویژگی‌های طبیعی و مشترک انسان‌ها
  - جایگاه انسان در نظام آفرینش (جلالت الهی، کرامت انسانی)
  - آزادی و اختیار (دلایل قرآنی بر مختار بودن انسان، بررسی شباهات جبر و نقد آنها)
  - مبانی اختیار
  - کمال نهایی انسان در منطق دین
  - عوامل و موانع رشد و تعالی انسان در اسلام

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقيق (پروژه)
+	-	+	+

منابع پیشنهادی:

الف) منابع فارسی:

- انسان شناسی؛ محمود رجبی
- انسان و قرآن؛ حسن حسن زاده آملی
- انسان شناسی؛ حائزی شیرازی
- انسان در اسلام؛ احمد واعظی
- معارف قرآن (خداشناسی - کیهان شناسی - انسان شناسی)؛ محمد تقی مصباح یزدی
- انسان کامل؛ مرتضی مطهری
- انسان شناسی در قرآن؛ عبدالله نصری
- دیدگاه‌هایی درباره سرشت آدمی؛ راجر تریک، ترجمه جمعی از مترجمان

ب) منابع عربی:

- معارف القرآن (معرفة الانسان)؛ العلامه مصباح یزدی، ترجمه موسسه الامام الخمينی
- الانسان الكامل؛ مرتضی مطهری، مترجم جعفر صادق الخلیلی
- الانسان بين المادیه و الاسلام؛ محمد قطب
- الانسان الكامل في معرفة الاواخر و الاوائل؛ عبدالکریم بن ابراهیم الجیلانی
- خلافة الانسان بين الوحي و العقل (بحث في جدلية النص و العقل و الواقع)؛ عبدالمجيد النجار
- الانسان الكامل في الاسلام؛ عبدالرحمن بدوى

ج) منابع انگلیسی:

- **Self-Knowledge;** Mohammad Ali Shomali
- **Perfect Man;** Ayatullah Murtada Mutahhari, Translated by Aladdin Pazargadi
- **Ideas of Human Nature: An Historical Introduction;** Roger Trigg
- **Varieties of Religious Experience;** William James
- **Man, the unknown;** Alexis Carrel

د) منابع فرانسوی:

- **Après le colonialisme. Les conséquences culturelles de la globalisation,** Appadurai Arjun
- **Dictionnaire de l'ethnologie et de l'anthropologie,** Bonte Pierre, Izard Michel
- **Face de Dieu, face de l'homme,** Corbin, Henry
- **Dictionnaire des Sciences Humaines** (Dir. Sylvie Mesure et Patrick Savidan)
- **L'homme médiéval.** Le Goff, Jacques
- **L'Homme et la Foi, Motahari, Murtaza.** Mortadhâ Motahhari
- **LE PHÉNOMÈNE HUMAIN,** Teilhard de Chardin, Pierre.

فلسفه تطبیقی

دروس پیش‌نیاز:	نظری	پیش‌نیاز	نوع واحد	۲	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی:		
	عملی					فلسفه تطبیقی		
	نظری	حوزوی						
	عملی							
	نظری	تخصصی	۳۲ ساعت:	۳۲	تعداد ساعت:	عنوان درس به انگلیسی:		
	عملی					Comparative Philosophy		
	نظری	اختیاری						
	عملی							
—			☒ آموزش تکمیلی: دارد	☐ ندارد	☐ سینار	☐ کارگاه	☐ سفر علمی	☐ آزمایشگاه

هدف: غنایخشی به شناخت تحلیلی و مقایسه‌ای مهمترین موضوعات مشترک فلسفه اسلامی و غربی.

سرفصل دروس:

- مروری بر تاریخ مناسبات فلسفه اسلامی و غربی
- مباحث وجود، ماهیت و ذات در فلسفه اسلامی و فلسفه غرب
- کلیات
- علیت
- حرکت و تغییر
- زمان و مکان
- نفس و بدن، هویت شخصی

توضیح مباحث فوق:

- مفهوم وجود و ماهیت و چگونگی انتزاع آنها، وجود و وحدت و کثرت، اقسام یا اندیعه وجود (عینی و ذهنی، مستقل و رابط) تفکیک میان ماهیت و وجود، وجود نسبت و مقایم سلبی، تفکیک پدیدار و ماهیت (پدیده و نفس الامر)، ذات و ذات گرایی، اصالت وجود و ماهیت
- تفکیک کلی و جزئی، ریشه‌های تاریخی بحث از کلیات، تعریف ناپذیری جزئیات، دیدگاه‌های مختلف در باب کلیات (واقعیت داشتن کلیات «واقع گرایی»، کلیات به عنوان انتزاعیات «مفهوم گرایی» ارجاع کلیات به اسم‌های عالم «اسم گرایی» طبقه‌بندی کلیات، اسم‌های خاص و عام، کلیات و مثل و عقول
- علیت: تعریف علت و معلول، اقسام علت (اقسام چهارگانه ارسطویی)، علتهای سه گانه لینگ دود دور علت مثالی افلاطونی، اصل علیت، فروع اصل علیت (ضرورت، سنتیت)، علیت و معرفت، خاستگاه علم به علل محدودیت‌های علم به علل، علیت فلسفی و تجربی، رابطه علیت و استدلال

- ماهیت حرکت، اجزاء حرکت، تضاد و حرکت، اندازه‌گیری حرکت، انواع حرکت (طبعی، قسری)، (عرضی، جوهری)، (مطلق، نسبی)، ادراک حرکت (از راه حس یا عقل)، تغییر ناپذیری (معقولات، عقول، خداوند)
- ماهیت زمان، نحوه وجود زمان، زمان سنگی، زمان مطلق و نسبی، ادراک زمان، اقوال مختلف در ماهیت مکان، فضا و خلا، تناهی یا عدم تناهی مکان
- ماهیت نفس و بدن، تفکیک نفس و بدن و ارتباط آنها (ارتباط مجدد مادی، ارتباط موثر و مدبر)، انواع نفس، تجرد نفس، وحدت نفس، حدوث نفس، علم به نفس
- هویت شخصی، تفاوت روان شناسی فلسفی و روان شناسی تجرد، تعریف هویت شخصی، ملاک‌های مختلف هویت شخصی (بدن، حافظه، روح، صورت نهایی و ...)

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پژوهه)
+	-	+	+

منابع پیشنهادی:

(الف) منابع فارسی:

- آثار فلاسفه اسلامی؛ فارابی، ابن سینا، شیخ اشراف، ملاصدرا، علامه طباطبائی
- دوره آثار افلاطون؛ ترجمه محمدحسن لطفی
- متافیزیک و مابعدالطبيعه؛ ارسسطو، ترجمه شرف الدین خراسانی
- مسایل فلسفه (فصل های ۹ و ۱۰)؛ برتراند راسل، ترجمه منوچهر بزرگمهر
- تحلیل ذهن (فصل ۱۱)؛ برتراند راسل، ترجمه منوچهر بزرگمهر
- مابعدالطبيعه؛ ژان وال، ترجمه یحیی مهدوی و دیگران
- تحول خلاق؛ برگسون، ترجمه علی قلی بیانی
- علم به کجا می‌رود؛ ماکس پلانک، ترجمه احمد آرام
- علم ما به عالم خارج؛ برتراند راسل، ترجمه منوچهر بزرگمهر
- نقد تفکر فلسفی غرب؛ ریلیسون، ترجمه احمد احمدی
- طبیعت؛ ارسسطو، ترجمه مهدی فرشاد
- سنجش خرد ناب؛ کانت، ترجمه ادب سلطانی
- زمان و اختیار؛ برگسون، ترجمه علی قلی بیانی
- فیزیک و فلسفه؛ جیمز جنبر، علی قلی بیانی
- سه گفت و شنود بین هپلاس؛ فیلونووس و بارکلی، ترجمه منوچهر بزرگمهر
- تمهیدات؛ کانت، ترجمه غلامعلی حداد عادل
- منادولوژی؛ لاپ نیتز، ترجمه عبدالکریم رسیدیان
- روان شناسی و دین؛ یونگ، ترجمه فؤاد روحانی

- درباره نفس؛ ارسسطو، ترجمه علی مراد داوری
- دوره آثار فلسفین؛ ترجمه محمد حسن لطفی
- تاریخ فلسفه غرب؛ فردیک کاپلستون، ترجمه جمعی از مترجمان
- پایان فلسفه تطبیقی و وظیفه تفکر تطبیقی؛ استیون بوریک، ترجمه
- فلسفه ایرانی و فلسفه تطبیقی؛ هانری کرین، ترجمه جواد طباطبایی

(ب) منابع عربي:

- الفلسفة والإنسان العربي في القرن الحادي والعشرين؛ عبدالامير الاعسم
- دراسات فلسفية (مجلدين)؛ حسن حنفى
- موسوعة لالاند الفلسفية؛ أندريله لالاند - ترجمة و التحقيق: أحمد خليل
- موسوعة الفلسفة؛ عبدالرحمن بدوى
- أرسطو عند العرب؛ عبدالرحمن بدوى
- مقدمة الإشارات الإلهية؛ عبدالرحمن بدوى

(ج) منابع انگلیسی:

- **Plato: Complete Works;** John M. Cooper&D. S. Hutchinson (Editors)
- **Complete Works of Aristotle;** Jonathan Barnes (Editor)
- **Bidayat al-Hikmah: The Elements of Contemporary Muslim Metaphysics;** Sayyid Muhammad Housayn Tabataba'i , translated by Qara'i Ali Quli
- **Philosophical Instructions An Introduction to Contemporary Islamic Philosophy;** Muhammad Taqi Misbah Yazdi,Translated by Muhammad Legenhausen & 'Azim Sarvdalir.
- **The Problems of Philosophy;** Bertrand Russell
- **The Analysis of mind;** Bertrand Russell
- **The Unity of Philosophical Experience;** Etienne Gilson
- **Prolegomena to Any Future Metaphysics: With Selections from the Critique of Pure Reason (Cambridge Texts in the History of Philosophy);** Immanuel Kant,Gary Hatfield (Editor)
- **A History of Philosophy;** Frederick Copleston, A vol.
- **Our Philosophy;** As-Sadr
- **Methodologies of Comparative Philosophy: The Pragmatist and Process; Traditions**, Robert W. Smid
- **Meditations on the First Philosophy;** Rene Descartes
- **Thinking It Through: An Introduction to Contemporary Philosophy;** Kwame Anthony Appiah

- La somme théologique; Aquin, Thomas
- Histoire de la philosophie en Islam ; ٢ vol., Vrin, Badawi
- La philosophie de l'Islam; Beheshti & Bahonar, trad. Abbas Bostani
- La philosophie de la Renaissance; Petite Bibliothèque Payot. Bloch, Ernst
- L'Imam Khomeyni, un gnostique méconnu du XXe siècle: métaphysique et théologie dans les œuvres philosophiques et spirituelles de l'Imam Khomeyni ; Christian Bonaud
- L'Espagne musulmane; Clot, André
- Histoire de la philosophie islamique ; Corbin, Henry
- En Islam iranien: aspects spirituels et philosophiques ; Corbin, Henry
- Philosophie iranienne et philosophie comparée ; Corbin, Henry
- Sermons – Traité; Eckhart, Johannes.
- Averroès et l'avérroïsme; Hayoun, Maurice-Ruben et De Libera
- La philosophie médiévale juive; Hayoun, Maurice-Ruben
- L'Acte d'être : la philosophie de la révélation chez Mollâ Sadrâ ; Fayard, Jambet
- Qu'est-ce que la philosophie islamique ? ; Jambet, Christian
- La Logique des Orientaux ; Jambet, Christian
- Les intellectuels au Moyen Âge. Le Goff ; Jacques, Seuil
- La philosophie médiévale; De Libera, Alain
- La philosophie médiévale; De Libera, Alain
- Histoire de la philosophie islamique ; Nasr, M, trad. François
- Philosophies d'ailleurs. Volume ٢ : Les pensées hébraïques, arabes, persanes et égyptiennes ; Roger-Pol Droit, Roger-Pol Droit (dir.)
- La philosophie arabe dans l'Europe médiévale, des origines à Averroès ; Quadri, Goffredo, Trad. Roland Hubert
- Dictionnaire philosophique ; Voltaire Paris, Gallimard
- Histoire de la pensée européenne, ١. L'éveil intellectuel de l'Europe; Wolff, Philippe

راه کارهای اجرایی:

- پرداختن در حد اختصار به مباحث مورد اشاره به گونه‌ای که استاد از سایر مباحث باز نماند.
- تحقیق نگاری طبق مضامین سایر واحدهای کارشناسی ارشد ضرورت دارد.

ج) دروس شخصی

اخلاق و معنویت

دروس پیش‌نیاز: <hr style="width: 100%; border: 0; border-top: 1px solid black; margin-bottom: 5px;"/>	نظری	حوزه‌ی پیش‌نیاز	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: اخلاق و معنویت عنوان درس به انگلیسی: Spirituality and Ethics			
	عملی							
	نظری							
	عملی							
	نظری	تخصصی						
	عملی							
	نظری	اختیاری						
	عملی							
☒ آموزش تکمیلی: دارد ☐ ندارد			☐ سینیار ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ آزمایشگاه					

هدف: مطالعه عمیق مبانی، ویژگی‌ها و اهداف معنویت اسلامی و مطالعه رابطه میان معنویت و شریعت در اسلام.

صرفیل دروس:

– مبانی و فلسفه معنویت اسلامی
 – رابطه بین اخلاق و معنویت
 – تاریخ عرفای شیعه

– ورود عرفان و تصوف در شیعه در قرن ششم
 – عرفان شیعه در قرن هفتم (ابن طاووس و...)

– سید حیدر آملی؛ برجسته ترین عارف اصطلاحی شیعه

– عرفان در عصر صفوی (شیخ بهایی، ملاصدرا، فیض کاشانی و...)

– عرفان در قرن دوازدهم و سیزدهم [سیزدهم، محمد رضا قمشه‌ای، میرزا هاشم اشکوری، ملاحسینقلی همدانی، میرزا مهدی آشتیانی، ابوالحسن جلوه، علی آقا قاضی، شاه آبادی]

– اهداف و مقاصد تحصیل معنویت در اسلام

– عرفان نظری و عرفان عملی (صبر، توکل، خوف و رجاء، ریا، غضب و...)

– روش‌ها و مکاتب اخلاقی و عرفانی اسلام

– ویژگی‌های عرفان شیعی

– پلورالیسم عرفانی

– دین و معنویت (بررسی رابطه دین و معنویت و تحقیق درباره‌ی امکان یا عدم امکان معنویت بدون شریعت)

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پژوهه)
+	-	+	+

منابع پیشنهادی:

(الف) منابع فارسی:

- تاریخ حکما و عرفای متاخر؛ منوچهر صدوqi سها
- تمہید القواعد؛ ابن ترک، شرح عبدالله جوادی آملی
- شرح منازل السائرين؛ ملا عبدالرازاق کاشانی
- النفحات الإلهیة؛ صدرالدین قونوی، ترجمه محمد خواجهی
- عرفان نظری؛ یحییی یثربی
- عرفان شیعی؛ کریم فیضی تبریزی
- فلسفه و عرفان؛ استیس، ترجمهی بهاءالدین خرمشاهی
- در جستجوی عرفان اسلامی؛ محمد تقی مصباح یزدی
- پژوهشی در نسبت دین و عرفان؛ یحییی یثربی
- منازل السائرين؛ خواجه عبدالله انصاری
- عرفان عملی؛ محمد شجاعی
- چهل حدیث؛ امام خمینی علیه السلام

(ب) منابع عربی:

- الفتوحات المکیة؛ محبی الدین عربی
- الأربعون حدیثا؛ الامام الخمینی
- شرح فصوص الحكم؛ جلال الدین آشتیانی
- جامع السعادات؛ التراقی
- المحجه البيضاء؛ الفیض الكاشانی
- العرفان الاسلامی؛ علامه مصباح یزدی

(ج) منابع انگلیسی:

- Islamic Spirituality foundation; syyed hossein nasr
- Sufism : An Essential Introduction to Philosophy and Practice of Mystical Tradition of Islam; Carl w. Ernsst
- The Sufi Path of Knowledge Ibn Al-'Arabi's Metaphysics of Imagination; William Chittick
- Islamic Art and Spirituality; syyed hossein nasr

(د) منابع فرانسوی:

- Les Quarante hadiths, Khomayni, Ruhollah
- Encyclopédie de l'Islam
- L'amour de la Loi, Essai sur la normativité en islam, Benkheira, Mohammed
- L'éthique du musulman, Les fondements de la morale, Al-Ghazali Mohammed
- Le Règne de la Quantité et les Signes des Temps, Guénon, René.
- Le licite et l'illicite en Islam, Qaradhawi, Youssef

علوم قرآن و حدیث

دروس پیش‌نیاز:	نظری	حوزه‌ی	نوع واحد	۲	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی:
	عملی					علوم قرآن و حدیث
	نظری					
	عملی	پیش‌نیاز				
	نظری					
	عملی					
	نظری	تخصصی				
	عملی	اختیاری				
—	☒ آموزش تکمیلی: دارد	☐ ندارد	☐ کارگاه	☐ سفر علمی	☐ آزمایشگاه	☐ سمینار

هدف: گسترش آشنایی با علوم قرآن و حدیث به عنوان دو منبع عمده علوم اسلامی با هدف درک جایگاه نقل و متن در استنباط آموزه‌های اسلامی.

سرفصل دروس:

- جایگاه و نقش قرآن کریم و روایات در معرفت دینی
- قرآن مجید و چیستی وحی
- نزول قرآن (ترتیب نزول، اسباب نزول، گردآوری و تدوین)
- مصنونیت قرآن از تحریف
- مبانی و اصول فهم قرآن (زیان و دلالت قرآن، ظاهر و باطن قرآن، محکم و متشابه و تأویل، ناسخ و منسخ، تفسیر قرآن)
- انواع تفسیر و روش‌های تفسیری
- تعاریف، اصطلاحات و حجیت سنت و حدیث
- بررسی ادوار تاریخی حدیث شیعه
- عصر شکل‌گیری میراث روایی (كتاب على مصحف فاطمه، اصول اربعاء و...)
- عصر تدوین جوامع روایی (كافی، من لا يحضره الفقيه، تهذیب)
- عصر تکمیل و تنظیم حدیث (بحار، وافی و...)
- تحول حدیث در عصر حاضر (سفينة البحار و...)
- تاریخ حدیث اهل سنت
- ممانعت از کتابت و تدوین حدیث
- عصر تدوین (موطأ مالک و...)
- عصر شکل‌گیری مسانید (مسند احمد بن حنبل و...)
- عصر فراهم آوردن صحاح (صحیح بخاری و...)

- عصر تکمیل و تنظیم حدیث (مستدرک حاکم و...)
- آشنایی با مصطلح الحدیث
- آشنایی با مبانی فقه الحدیث
- شیوه استفاده فقیه از احادیث (توجه فقیه به سند، متن، رجال حدیث و...)

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
+	-	+	+

منابع پیشنهادی:

(الف) منابع فارسی:

- قرآن در اسلام؛ محمد حسین طباطبائی
- علوم قرآنی؛ محمد هادی معرفت
- درسنامه علوم قرآنی؛ حسین جوان آراسته
- تاریخ قرآن؛ محمد باقر حجتی
- تاریخ تفسیر قرآن کریم؛ حبیب الله جلالیان
- آشنایی با علوم حدیث؛ علی نصیری
- علم الحدیث؛ کاظم مدیر شانه چی
- درایة الحدیث؛ کاظم مدیر شانه چی
- تاریخ عمومی حدیث؛ مجید معارف

(ب) منابع عربی:

- الحدیث فی علوم القرآن والحدیث؛ حسن محمد أیوب
- التمهید فی علوم القرآن؛ محمد هادی معرفت
- علوم الحدیث و مصطلحه؛ صبحی صالح
- المدخل إلی مناهج المحدثین الأسس والتطبيق؛ رفعت فوزی عبداللطیب
- التفسیر وعلوم القرآن؛ خلف عبد الجواد
- الحديث و المحدثون؛ محمد ابو زهرة
- تاویل مختلف الحدیث؛ ابن قتیبة الدینوری
- السنة قبل التدوین؛ خطیب
- تدوین السنة؛ ابراهیم فوزی
- منع تدوین الحدیث؛ علی الشہرستانی
- اضواء علی السنة المحمدیة؛ محمد ابوری

- **The Qur'an in Islam**;Tabataba'ie.Sayyid Muhammad Husayn.translated by Assadullah ad-Dhaakir
- **Introduction to the Science of Tafsir of the Qur'an**;Subhani.Ja'far,translated by Saleem Bhimji.chapter ٤
- **Word of God**;Shomali.Mohammad Ali
- **Al-Mizan: An Exegesis of the Qur'an**;Tabataba'ie.Sayyid Muhammad Husayn.Translated by: Sayyid Saeed Akhtar Rizvi
- **The Qur'an :It's Protection from Alteration**;Akhtar Rizvi.Sayyid Sa'eed Ahlul
- **The Collection and Preservation of the Qur'an**;Al Khui.Abul Qasim.Translated from the Arabic by Mulla Asghar Ali M.M Jaffer.UK: Madrasa As Syed al Khui
- **Interpreting the Qur'an: toward a contemporary approach**;Saeed.Abdullah
- **Authenticity of the Quran**; Bhanji.Muslim.Daressalaam: Tabligh Centre of KSI Jamat
- **The Qur'an: an Encyclopedia**;Leaman.Oliver
- **Encyclopaedia of the Qur'ān**;Jane Dammen McAuliffe
- **Understanding the Uniqueness of the Qur'an,in Al-Tawhid Vol I No. ١-٣ (Muharram - Rajab ١٤٠٤ AH)**;Mutahhari.Murtada.Translated by Mahliqa Qara'i
- **Ulum al-Quran**;Von denffer.Ahmad

- **Traductions du saint Coran en français**, Denise Masson
- **Dictionnaire du Coran**, AMIR-MOEZZI, Mohammad Ali
- **Lectures du Coran**, Arkoun, Mohammed. Maisonneuve et Larose
- **Al-Hattâbî et l'inimitabilité du Coran, Traduction et introduction au Bayân l'djâz al-Qur'ân**, Audebert, Claude-France.
- **Le Coran**, trad. (comporte un commentaire) ,BOUBAKEUR, H.
- **Introduction au Coran**, Blachère, Régis. Maisonneuve et Larose, Paris
- **Encyclopédie de l'Islam**, ١٢ vol., Leyde, ١٩٦٠-ss
- **Une approche du Coran par la grammaire et le lexique, ٢٠٠٠ versets traduits-lexique coranique complet**, GLOTON, Maurice. Albouraq, Beyrouth, ٢٠٠٢
- **Coran parole de Dieu, (Le)**, GLOTON, Maurice. Paris : Al-Bouraq, 182p.
- **Les commentaires ésotériques du Coran d'après 'Abd ar-Razzâq al-Qâshâñî**, Les Deux Océans, Lory, Pierre .Paris
- **Lecture thématique du Coran**, AS-SADER, Muhammad Bâqir, Paris : Al-Bouraq, 2009, 108p.
- **Commentaire du Coran**, trad. Pierre Godé, ٥ vol., (va jusqu'à la sourate ٧), TABARI,Paris, ١٩٨٩
- **Sur le hadith :**
- **L'authentique tradition musulmane**, choix de hadiths, traduits de l'arabe par G.H. BOUSQUET, EL-BOKHÂRÎ,,Sindbad
- **Etudes sur la tradition islamique**, Goldziher,trad. Léon Bercher, Paris, ١٩٥٢

فرهنگ و تمدن اسلامی

دروس پیش‌نیاز:	نظری	جوزوی	نوع واحد	۲	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی:			
	عملی					فرهنگ و تمدن اسلامی			
	نظری	پیش‌نیاز				عنوان درس به انگلیسی:			
	عملی					Islamic Culture and Civilization			
	نظری	تخصصی			تعداد ساعت:	عنوان درس به انگلیسی:			
	عملی					Islamic Culture and Civilization			
	نظری	اختباری				عنوان درس به فارسی:			
	عملی					فرهنگ و تمدن اسلامی			
—	آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐	آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐	■	۳۲	تعداد ساعت:	۳۲			

هدف: غنا بخشی به تحقیق در فرهنگ و تمدن از منظر قرآن، مظاہر و دست آوردهای فرهنگی و تمدنی در اسلام و نیز تجلی تمدن اسلامی در مغرب زمین.

سرفصل دروس:

- مفهوم شناسی فرهنگ و تمدن:

- تحلیل عناصر تشکیل دهنده فرهنگ و تمدن، بررسی تاریخچه مهمترین آثار در این زمینه
- قرآن و فرهنگ:

  - برخورد قرآن با عناصر منفی فرهنگ جاهلی و نفی خرافات دیگر
  - تأیید عناصر مثبت فرهنگ زمانه و پالایش اصلاح و تکمیل آنها
  - انتحاط فرهنگی و علل آن: ایمان گریزی، مفاسد اخلاقی، نفاق، تأثیر مفاسد سیاسی و اجتماعی و اقتصادی در فرهنگ

- قرآن و تمدن:

- قانونمندی جامعه (سنن های اجتماعی در قرآن)

- قانونمندی تاریخ (سنن های الهی در بستر تاریخ)

- تمدن سازی قرآن در بستر تاریخ (ظهور تمدن اسلامی در قرون اولیه اسلام و نقش قرآن در آن)

- مظاہر فرهنگ و تمدن اسلامی:

- نقاشی: تاریخچه آن قبل از اسلام، انتقال و سیر تحول، سبک‌ها، مظاہر و نقاشان برجسته

- موسیقی: تاریخچه، انتقال و سیر تحول، موسیقی دانان مشهور

- خط: انواع، سیر تحول، خطاطان برجسته، مظاہر

- معماری و شهرسازی: تاریخچه، سبک‌های معماری اسلامی (اموی، عباسی، فاطمی، عثمانی، صفوی و ...)

- شهرهای اسلامی (کوفه، بصره، بغداد، قاهره و ...)

- صنایع: انواع (قالی بافی، نساجی، کاغذسازی، ظروف، نظامی و ...)، تاریخچه، سیر تحول

- مساجد و مشاهد: سیر تحول، مساجد مشهور (مسجد النبی ﷺ، مسجد کوفه، الازهر، فسطاط و...)، مشاهد معروف (نجف، کربلا، کاظمین، سامر، آرامگاه شخصیت‌های اهل سنت)
- منازل دانشمندان و کاخ‌ها
- کتابخانه‌ها و دارالعلم‌ها
- بیمارستان‌ها و مدارس طب
- حوزه‌های علمیه: سیر تحول، حوزه‌های مشهور (نجف، حلہ، کربلا، قم، مشهد و...)
- راه‌های آشنایی مغرب زمین با تمدن و فرهنگ اسلامی:
- جنگ‌ها و فتوحات
- تجارت
- مهاجرت
- حضور استعماری غرب در شرق
- جریان شرق‌شناسی و مستشرقان
- نمادها و مظاهر تمدن اسلامی در مغرب زمین (هنر، معماری، صنعت و...)
- نقش دولت‌های شیعی در رشد و شکوفایی تمدن اسلامی
  - آل بویه
  - فاطمیان
  - صفویه

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پژوهه)
+	-	+	+

منابع پیشنهادی:

(الف) منابع فارسی:

- تفاسیر قرآن مانند: المیزان، نمونه، فی ظلال قرآن، المتنار، مراغی و .....
- منابع حدیثی همچون کتب اربعه شیعه و صحاح سنه اهل سنت و بحار الانوار و الهیات
- سنت‌های تاریخ در قرآن؛ محمد باقر صدر، ترجمه سید جمال موسوی
- جامعه و تاریخ؛ شهید مطهری
- جامعه و تاریخ در قرآن؛ محمد تقی مصباح یزدی
- حیات و مرگ تمدن‌ها؛ حبیب‌الله پایدار
- تاریخ تمدن اسلام و عرب؛ گوستاولویون، ترجمه سید محمد تقی فخر داعی گیلانی
- تاریخ تمدن اسلام؛ جرجی زیدان، ترجمه علی جواهر کلام
- آندلس یا تاریخ حکومت مسلمین در اروپا؛ محمد ابراهیم آیتی
- قیام و انقلاب مهدی عجل ... تعالی فرجه الشریف از دیدگاه فلسفه تاریخ؛ شهید مطهری
- طلوع و غروب تمدن‌ها؛ عبدالکریم بی‌آزار شیرازی

- علل پیشرفت و انحطاط مسلمین؛ زین العابدین قربانی
- علل انحطاط تمدن‌ها از دیدگاه قرآن؛ احمدعلی قانع
- ظهور و سقوط تمدن‌ها از دیدگاه قرآن؛ علی کرمی فردوسی
- هنر معماری در سرزمین‌های اسلامی؛ هوک، ترجمه کارنامه اسلام، عبدالحسین زرین کوب
- دانش مسلمین؛ محمد رضا حکیمی
- فرهنگ و تمدن اسلامی؛ زین العابدین قربانی
- تمدن اسلامی؛ علی اصغر حلبي

(ب) مراجع عربی:

- اسلام و مشکلات الحضارة؛ سید قطب
- الثقافة الإسلامية والحياة المعاصرة مجموعة البحوث التي قدمت لمؤتمر برنسون للثقافة الإسلامية؛ خلف الله محمد اطلس الحضارة الإسلامية؛ الفاروقى؛ اسماعيل راجي؛ لوسائل
- الحضارة الإسلامية من القرآن والسنة؛ شوقى ضيف
- فلسفة الحضارة؛ اشفيتس، البرت؛ بدوى، عبدالرحمن

(ج) مراجع انگلیسی:

- **Society and History;**Murtada Mutaharri
- **The Spread of Islam: The Contributing Factors;**Abū al-Fazl 'Izzatī
- **Islam: Religion,History, and Civilization;**Seyyed Hossein Nasr
- **Religion and the order of nature;**Seyyed Hossein Nasr
- **Islamic cultural studies;**Syed Abdul Latif
- **The last great Muslim empires:history of the Muslim world;** Bertold Spuler, Frank Ronald Charles Bagley, Hans Joachim Kissling
- **Etiquettes of Life In Islam;**Mohammad Yusuf Islahi
- **Pioneer Culture to the Rescue of Mankind - An Introduction to Islamic Culture;**Allamah Muhammad Taqi Ja'far
- **Biographies Of Leaders Of Islam;**Sayyid 'Ali Naqi Naqawi
- **Contribution of Islam to Medicine;**Ezzat Abouleish ,M. D
- **Main Challenges of the Islamic Civilization;**Rafed Network
- **History of Islam;**Mahdi Pishva'I
- **Dialogue and Civil Society;**Sayyid Mohammad Khatami
- **Hijab Islamic Veil;**Murtada Mutaharri
- **History of Science in Islam;**Resalah Team .Gudarz Sadeghi

(د) مراجع فرانسوی:

- **Encyclopédie de l'Islam**
- **Problème des idées dans le monde musulman,** BENNABI, Malek

- **La Civilisation des Arabes**, Lebon, Gustave
- **Géo-histoire de l'islam**, Buresi, Pascal
- **L'islam des origines au début de l'empire ottoman**, Cahen, C.
- **Le Moyen Orient au XXème siècle**, Cloarec, V. H. Laurens,
- **Histoire du droit islamique**, Coulson, Noël
- **L'Islam. Religion et communauté**, Gardet, Louis
- **Pour un dialogue des civilisations**. Garaudy, Roger
- **L'Orient arabe-Arabisme et islamisme de 1798 à 1945**, Laurens, H
- **L'expansion musulmane**, Mantran, R .Paris
- **Histoire de l'islam. Fondements et doctrines**, Mervin, Sabrina
- **Le Maghreb à l'épreuve de la colonisation**, Rivet, D
- **Concevoir le monde : la vision de l'islam**, MOTAHARI, Murtaza.
- **Islam et les musulmans, grandeur et décadence**, RAMADAN, Tariq
- **Les Arabes**, Rodinson, Maxime
- **Construire l'identité révolutionnaire**, SHARIATI, ALI
- **Dictionnaire de Civilisation musulmane**, Thoraval, Yves
- **Ce que la culture doit aux Arabes d'Espagne**. Vernet, Juan

نظام اقتصادی اسلام

دروس پیش‌نیاز: <hr style="width: 100%; border: 0; border-top: 1px solid black; margin-bottom: 5px;"/>	نظری	حوزه‌ی پیش‌نیاز	نوع واحد ۲	تعداد واحد: ۱	عنوان درس به فارسی: نظام اقتصادی اسلام		
	عملی						
	نظری						
	عملی						
	نظری	تخصصی اختیاری		تعداد ساعت: ۳۲			
	عملی						
	نظری						
	عملی						
☒ آموزش تکمیلی: دارد ☐ ندارد			☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار				

هدف: گسترش آشنایی دانش پژوهان با مبانی و اصول اقتصاد اسلامی به منظور توانمندسازی ایشان در فهم یکی از حوزه‌های پر اهمیت مطالعات اسلامی و تأثیرگذاری بر گفتمان‌های اقتصادی موجود در جهان.

سرفصل دروس:

- مفهوم شناسی اقتصاد اسلامی و جایگاه آن در محافل آکادمیک جهان اسلام و غرب
- نقد نظریه‌های اقتصادی سنتی با رویکرد اسلامی (اقتصاد رفاه، اقتصاد رشد و توسعه، نظریه اقتصاد بین‌الملل، نظریه اقتصاد بازار سرمایه، نظریه‌های پولی و بانکی...)
- تحلیل تطبیقی اندیشه‌های متفکران مسلمان (مفاهیم وکلیات، اقتصادسیاسی، اخلاقواقتصاد، مالیه عمومی، آزادی اقتصادی و دخلات دولت، اقتصادپولی، توسعه اقتصادی)
- نظام‌های اقتصادی در تمدن اسلامی و تاریخ مسلمانان: مقدمه وکلیات، دوره صدراسلام، دوران اموی، دوران عباسی، بعد از دوران عباسی (فاطمیون، عثمانی، ایران)....، تجربه اقتصاد اسلامی در عصر حاضر.
- روش‌شناسی اقتصاد اسلامی: کلیات، تأثیرنظریه‌پردازی بر یافته‌های علمی، اصول حاکم بر روش‌ها در اقتصاد اسلامی، روش‌های علمی در اقتصاد اسلامی.
- نظریه اسلامی اقتصاد خرد میانه (رفتار مصرف کننده، مصرف و عدم اطمینان، نظریه تخصیص زمان، رفتار تولیدکننده، هزینه‌های تولید، نظریه عرضه، ناظمینانی در تولید، بازارها)
- نظریه اسلامی اقتصاد کلان میانه (دولت اسلامی در اقتصاد کلان، نظریه اسلامی بازار کالاها و خدمات، بازار عوامل تولید، تعادل عمومی، سیاستگذاری دولت اسلامی، نظریه پیشرفت اقتصادی)
- نظام پولی و مالی اسلامی: تعریف از نظام مالی و اجزای آن، مؤسسات مالی، مؤسسات مالی سپرده اسلامی، مؤسسات مالی قراردادی، مؤسسات مالی سرمایه‌گذاری، مقایسه نظام بانکی سنتی بین‌الملل و سیستم اسلامی...

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقيق (پروره)
+	-	+	+

منابع پیشنهادی:

(الف) منابع فارسی:

- تاریخ اندیشه‌های اسلامی در جهان اسلام؛ توکلیان‌نفرد
- اصول حاکم بر بازار اسلامی و مقایسه‌ای آن با بازار رقابت کامل؛ محمد حسین کرمی
- مقایسه مبانی نظری و اهداف توسعه اقتصادی در اسلام و غرب؛ محمود عیسوی
- اندیشه‌های اقتصادی متفکرین مسلمان؛ احمد شعبانی
- نظریه پردازی اقتصاد اسلامی؛ حسن آفانظری
- مبانی اقتصاد خرد اسلامی؛ حسین صدیقی
- اقتصاد کلان با رویکرد اسلامی؛ میرمعزی
- بول و بانکداری اسلامی؛ ایرج توتونجیان و عباس موسویان

(ب) منابع عربی:

- قاموس المصطلحات الاقتصادية في الحضارة الإسلامية؛ محمد عمارة
- ابحاث ندوة اسهام الفكر الاسلامي في الاقتصاد المعاصر؛ العوضى رافت
- اضواب على المعاملات المالية في الاسلام؛ حمودة، محمود حسين مصطفى
- الاقتصاد في الفكر الاسلامي؛ احمد شبلي
- الاسلام والمذاهب الاقتصادية المعاصرة؛ كمال يوسف
- البنك الالاربوي في الاسلام؛ محمد باقر الصدر
- اقتصادنا؛ محمد باقر الصدر
- فقه المعاملات المالية في الاسلام؛ ايوب حسن
- إقتصادنا، تلخيص وتوضيح؛ محمد جعفر شمس الدين
- النظم المالية في الاسلام؛ محمد قطب ابراهيم
- نصوص في الاقتصاد الإسلامي، كتابة سنة و فقهها؛ محمد واعظ زاده خراساني

(ج) منابع انگلیسی:

- **A Critique of the Origins of Islamic Economic Thought** (Islamic History and Civilization); Yassine Essid
- **An Introduction to Islamic Economics**; Muhammad Akram Khan
- **An Introduction to Islamic finance**; Ghazali Sheikh Abod (Sheikh.)Omar (Syed)
- **Comparative Economic Theory: Occidental and Islamic Perspectives**; Masud Choudhury
- **Contemporary Islamic Economic Thought: A Selected Comparative Analysis**; Mohamed Aslam Haneef
- **Institutional Settings of Islamic Economic Order**, Muhammad Abdulmannan
- **Islamic Finance: Theory and Practice**; Paul S. Mills, John R. Presley

- Money in Islam: A Study in Islamic Political Economy; Masud Choudhury
- New Issues in Islamic Finance and Economics: Progress and Challenges; Hossein Askari, Zamir Iqbal, Abbas Mirakhor
- Objectives of the Islamic Economic Order; Muhammad Umar Chapra
- The Book of the Islamic Market Inspector; Nihayat al-Rutbah fi Talab al-Hisbah (The Utmost Authority in the Pursuit of Hisba), Abd al-Rahman b. Nasr
- The economic problem of man and its Islamic solution; Syed Abul 'Ala Maudoodi
- The Epistemological Foundations of Islamic Economic, Social and Scientific Order; Masudul Alam Choudhury
- The Muslim world and the future economic order, Islamic Council of Europe
- Understanding Islamic Finance; Muhammad Ayub

(د) مصادر فرانسوى:

- Le concept de justice social en Islam ou la société islamique à l'ombre de la justice ; AL MUNADJDJD (Salah al-Din),
- Iqtisaduna [Notre économie] ; Al-Sadr, M. B.
- brève histoire de la pensée économique en Islam ; AKALAY, Omar Le Grand
- L'Economie musulmane et la justice sociale ; Hacene Benmansour
- Politique économique en islam ; Hacene Benmansour
- Justice sociale et développement en économie islamique ; Brahimi, Abdelhamid
- « L'histoire économique et sociale de l'orient musulman médiéval » ; Studia CAHEN, Claude
- La finance islamique ; Causse- Broquet, Geneviève
- Éthique et finance en Islam; Chapelliére, Isabelle
- Islam et capitalisme ; DJAIT, Hicham Hicham Djait
- Réflexions sur une "économie islamique" ; GARAUDY, Roger
- L'Islam de marché : l'autre révolution conservatrice ; Haenni, Patrick
- La finance islamique : une solution à la crise ?; Jouini, Elyès / Pastré, Olivier Elyès Jouini, Olivier Pastré
- Le système financier islamique ; De la religion à la banque, Karich Imane
- La finance islamique à la française : un moteur pour l'économie, une alternative éthique ,sous la direction de Jean- Paul Laramée ; Georges Affaki, Foued Bourabiat, Maya Boureghda, ... [et al.]
- Les Capitaux de l'islam ; Gilbert Beaugé
- L'Économie politique non-européano-chrétienne : L'exemple d'al-Dimachqi, de G.H ; Bousquet
- Rita Islam, droit et relations économiques internationales ; MOUCANNAS-MAZEN, Rita Moucannas-Mazen
- Islam et capitalisme ; Rodinson, Maxime
- , « Au diable les losers ! Le succès et l'achievement, nouvelles valeurs islamiques en Égypte », Mouvements ; Tammam, Husam et Haenni Patrick \
- L'Entrepreneur musulman : l'islam et la rationalité d'entreprise ; Gary Tribou

روش‌شناسی مطالعات اسلامی

دروس پیش‌نیاز:	نظری	حوزه‌ی	نوع واحد	۲	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی:					
	عملی					روش‌شناسی مطالعات اسلامی					
	نظری	پیش‌نیاز									
	عملی										
	نظری	تخصصی	۳۲ ساعت:	۳۲	تعداد ساعت:	عنوان درس به انگلیسی:					
	عملی					Methodology of Islamic Studies					
	نظری	اختیاری									
	عملی										
☒ آموزش تکمیلی: دارد		☐ ندارد		☐ کارگاه		☐ سفر علمی		☐ آزمایشگاه		☐ سمینار	

هدف: غنا بخشی به آشنایی دانش پژوهان با شیوه‌های مطالعات اسلامی به صورت تخصصی به منظور اسلام‌شناسی، پژوهش و تدریس و تبلیغ آموزه‌های اسلامی در قالب روشنمند و آکادمیک به مخاطب جهانی.

سرفصل دروس:

- چیستی روش و روش‌شناسی و تفاوت میان آنها
- سطوح مختلف روش‌شناسی:
  - روش به معنای شیوه مطالعه (چگونگی مطالعه یک علم).
  - روش‌شناسی کاربردی (روش کاربرد نظریه در پژوهش).
  - روش‌شناسی بنیادین (روش تولید نظریه).
  - روش به معنای شیوه تفکر (عامترین شکل اندیشیدن)
- چیستی روش‌شناسی بنیادین و تولید نظریه (خاستگاه مبادی اولیه علوم، چگونگی تولید علم)
- آشنایی با روش‌شناسی علم (تبیینی، توصیفی، هنجاری، تاریخی، انتقادی، ایده‌آلیستی، رئالیستی، روش‌های مبتنی بر ستیر یا وفاق)
- روش‌های به کار رفته در بافت مطالعات اسلامی (اصولی‌گری و اخباری‌گری، رویکردهای مختلف تفسیری، روش‌های شهودی، عقلی و نقلی)
- روش‌شناسی صدرایی (مبانی هستی شناختی، معرفت شناختی و انسان شناختی)
- مراحل نظریه پردازی دینی بر اساس روش موضوعی شهید صدر:

  - حرکت از موضوعات خارجی به متون دینی
  - حرکت از مدلولات جزئی به مدلولات کلی

- تطبیق برآیند پژوهش با اصول مسلم و یقینی دین برای پرهیز از تفسیر به رای و التقطاط فکری

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	تحقيق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
+	+	-	+	+

منابع پیشنهادی:

(الف) منابع فارسي:

- پژوهشی تطبیقی در معرفت شناسی معاصر؛ محمد حسین زاده

- درآمدی بر معرفت شناسی و مبانی معرفت دینی؛ محمد حسین زاده

- هرمنوتیک و منطق فهم دین؛ علی ریانی

- شناخت روش علوم یا فلسفه علمی؛ شاهله فلیسین، ترجمه یحیی مهدوی

- روش شناسی رئالیستی مطالعات دینی؛ محمد جواد لاریجانی

- مبانی کلامی اجتهاد؛ مهدی هادوی تهرانی

- روش شناسی انتقادی حکمت صدرایی؛ حمید پارسانیا

- روش شناسی مطالعات دینی؛ احمد فرامرز قراملکی

- روش‌های تفسیری قرآن؛ عباسعلی عمید زنجانی

- چیستی علم؛ آلن چالمرز، ترجمه سعید زیباکلام

- علم چیست؟ فلسفه چیست؟؛ حمید پارسانیا

- روش شناسی در مطالعات سیاسی اسلام؛ علی اکبر علیخانی

(ب) منابع عربی:

- قضية المنهجية في الفكر الإسلامي؛ ابوسليمان، عبدالحميد احمد

- الشريعة الإسلامية و العلمانية الغربية؛ د. محمد عمارة

- الإسلام بين التنوير والتزوير؛ عمارة، محمد

- الإسلام والعلم الحديث؛ نوفل، عبد الرزاق

- الإسلام والاتجاهات العلمية المعاصرة؛ فرغل، يحيى هاشم حسن

- الفكر الإسلامي؛ نقدواجتهاد؛ اركون، محمد صالح هاشم

- الفكر الإسلامي ودوره في بناء المعرفة؛ عبدالله، عيسى

- الأسس المنطقية للاستقراء؛ شهيد الصدر

- اللسان و الميزان العقلی، التکوثر العقلی؛ د. طه عبد الرحمن

- الأسس الميتافيزيقية للعلم؛ حسينعلي

- المنهجية في البحوث والدراسات الأدبية؛ البدوى، محمد

- فلسفة مناهج البحث العلمي؛ عقیل، حسین عقیل

- مناهج البحث عند مفكري الإسلام واكتشاف المنهج العلمي في العالم الإسلامي؛ النشار، على سامي

- منهج جديد للدراسات الإنسانية: محاولة فلسفية؛ ریکمان، هـ بـ محمد، على عبدالمعطى

- منطق الكشف العلمي؛ بویر، کارل ریموند؛ علی، ماهرعبدالقادر محمد

ج) مراجع انكليسي:

- **Approaches to Islam in Religious Studies;**Richard C. Martin
- **Approaches to the Study of Religion;** edited by Peter Connolly
- **Methodology of Primary Islamic Studies: A Handbook for Teachers;**B. Aisha Lemu
- **Muslims as Actors: Islamic Meanings and Muslim Interpretations in the Perspective of the Study of Religions;**By Jean Jacques & Waardenburg
- **New Approaches to the Study of Religion.**Vol. ۱;Peter Antes,Armin W. Geertz,Randi Ruth Warne
- **Perspectives on Method and Theory in the Study of Religion;** Armin W. Geertz
- **Religion: Empirical Studies;**Steven Sutcliffe
- **Religious Studies and Comparative Methodology: The Case for Reciprocal Illumination;**Arvind Sharma
- **Research methodology in Islamic perspective;**Mohammad Muqim
- **Studying Islam: The Critical Issues;** Clinton Bennett
- **Theorising Religion: Classical And Contemporary Debates;**James A. Beckford,John Walliss
- **Theorizing Faith: The Insider/outsider Problem in the Study of Ritual;**Martin D. Stringer,Arweck
- **Theorizing Scriptures: New Critical Orientations to a Cultural Phenomenon;**edited by Vincent L..ed. Wimbush

د) مراجع فرانسوی:

- **Encyclopédie de l'Islam**
- **Bibliographie systématique sur l'éducation islamique,**Bélambri
- **The rise of colleges: institutions of learning in Islam and the West,** George Makdisi
- **Les jésuites à la Renaissance : système éducatif et production du savoir ,**Giard Luce
- **Histoire générale de l'enseignement et de l'éducation en France .** Rouche, Michel
- **Histoire de l'éducation,** Vial, Jean

نظام سیاسی اسلام

دروس پیش‌نیاز: <hr style="width: 100%; border: 0; border-top: 1px solid black; margin-bottom: 5px;"/>	نظری	جهانی پایه	نوع واحد	۲	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: نظام سیاسی اسلام			
	عملی								
	نظری								
	عملی								
	نظری	تخصصی				عنوان درس به انگلیسی: Political System of Islam			
	عملی								
	نظری								
	عملی								
☒ آموزش تکمیلی: دارد ☐ ندارد									
☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ آزمایشگاه									

هدف: غنا بخشی به شناخت مفاهیم سیاسی اسلام و کاربرت آن به عنوان سامانه فهم سیاسی اسلام که با شرایط زمان و مکان مناسب است و توان به چالش کشیدن مدل‌های نظری خود را دارد.

سرفصل دروس:

- کلیات و مفاهیم (مفهوم شناسی نظام و اندیشه سیاسی، فقه سیاسی، فلسفه سیاسی و کلام سیاسی)
- طبقه بنده اندیشه سیاسی:
- معیار محتوایی (اندیشه سیاسی اقتدارگرا، مردم سالارانه، فضیلت محور، آزادی، عقلی و نقلی)
- معیار زمان:
- دوران قدیم (باستان، اسلامی)
- دوران گذار (ستی، سکولار، اصلاحی)
- دوران جدید (مدرن)
- رویکردها در فهم اندیشه (متنی، بافتی، زبانی و گفتمانی)
- نظریه بیعت و مشروعيت در اندیشه اسلامی (شیعه و سنی)
- نظام سیاسی اهل سنت؛ خلافت
- الگوی تعیین خلیفه (أهل حل و عقد، استخلاف، شورا، استیلاء یا قهر و غلبه)؛
- عناصر و نهادهای خلافت قدیم (۱. خلیفه، ۲. وزارت: تفویضی یا تنفیذی، ۳. امارت: استکفایی، استیلاء، ۴. دیوان‌های دولتی، ۵. نهادهای قضایی: ولایت قضا، نهاد حسبة، ولایت مظالم)
- شرایط تعیین خلیفه (قریشی بودن، عقل، بلوغ، آزاد بودن، مرد بودن، سلامت اعضای بدن، شجاعت و کفایت، سیاست، عدالت و علم در حد اجتهاد)
- شرایط عزل خلیفه (شرایط اخلاقی و رفتاری، شرایط جسمانی)
- نظام سیاسی شیعه؛ حاکمیت الهی
- نظام امامت (مشروعيت الهی و مقبولیت مردمی)

- ویژگی‌های امام (عصمت، علم الهی، عدالت ....)

- شنون امامت:

- ولایت معنوی

- مرجعیت دینی

- رهبری سیاسی

- ولایت فقهای شیعه در عصر غیبت

- مردم سالاری دینی و نقش مردم در حکومت اسلامی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروره)
+	-	+	+

منابع پیشنهادی:

(الف) منابع فارسی:

- کتاب البيع؛ امام خمینی [#]

- ولایت فقیه؛ حکومت اسلامی؛ امام خمینی [#]

- ولایت فقیه؛ ولایت فقاهت و عدالت؛ عبدالله جوادی آملی

- السقیفه؛ محمد رضا مظفر

- حکمت اصول سیاسی اسلام؛ محمد تقی جعفری

- مبانی اندیشه سیاسی اسلام؛ عباسعلی عبید زنجانی

- سیمای کارگزاران علی بن ابی طالب امیر المؤمنین [#]؛ علی اکبر ذاکری

- قدرت، دانش و مشروعيت در اسلام؛ داود فیرحی

- اندیشه سیاسی در اسلام معاصر؛ حمید عنایت

(ب) منابع عربی:

- معالم المدرستین؛ مرتضی عسکری

- السقیفه؛ محمد رضا مظفر

- سلوک الملوك؛ فضل الله روزیهان خنجی اصفهانی

- نظام الحكم و الاداره في الاسلام؛ محمد مهدی شمس الدین

- احكام السلطانية؛ ابو یعلی محمد بن حسین فراء ماوردی

- الخلافة و شروط الزعامة عند اهل السنة الجماعة؛ یوسف ایبیش

- مآثر الاناقه في معالم الخلافة؛ احمد بن عبدالله قلقشندي

- الامامة و السياسة؛ ابو محمد عبدالله بن مسلم بن قتبیه دینوری

- السياسة والحكم: حسن الترابي
- منهجية الفقه و التشريع الإسلامي؛ حسن الترابي
- في النظام السياسي للدولة الإسلامية؛ محمد سليم العواد
- من فقه الدولة في الإسلام؛ يوسف القرضاوي
- العدالية الاجتماعية في الإسلام؛ السيد القطب
- الإسلام والديمقراطية؛ فهمي الهويدي
- قراءات في الفكر السياسي الإسلامي؛ اييش، يوسف
- الامام على ومشكلة نظام الحكم؛ طه محمد
- الفكر السياسي للإمام جعفر الصادق؛ ابن عبدالعزيز عمر
- الحكومة الإسلامية؛ الإمام الخميني

(ج) مراجع انكليسي:

- **Islamic government: governance of the jurist;**Imām Khomeini
- **Shia Political Thought;** Ahmad Vaezi
- **A Theory of Religious Democracy;** Hamid Hadji Haidar
- **Alfarabi and the Foundation of Islamic Political Philosophy;** Muhsin S. Mahdi
- **Concerning Islamic political and social philosophy;** Ahmed Sékou Touré
- **Creating an Islamic State: Khomeini and the Making of a New Iran;** Vanessa Martin
- **Face to Face With Political Islam;** Francois Burgat
- **Fundamental Religio-political Concepts in the Sources of Islam;** Souran Mardini
- **Islam and Sovereignty: The Notion of the Guardianship of the Faqīh in the Thought of Major Shī‘ī Fuqahā;** Farhang Rajaee
- **Islam and the Political Discourse of Modernity;** Armando Salvatore
- **Islam: Islam, state and politics;** Bryan S. Turner
- **Islamic political thought;** William Montgomery Watt
- **Medieval Islamic Political Thought;** Patricia Crone
- **Modern Islamic Political Thought;** Hamid Enayat
- **Peace and conflict resolution in Islam: precept and practice;** Abdul Aziz Said, Nathan C. Funk, Ayse S. Kadaiifci
- **Political Thought in Islam, a Study in Intellectual Boundaries;** Nelly Lahoud
- **Political Thought in Medieval Islam: An Introductory Outline;** Erwin I. J. Rosenthal
- **Redefining Islamic political thought: a critique in methodological perspective;** ‘Ubaidullāh Fahd Falāhī
- **Religion and State: The Muslim Approach to Politics;** Leon Carl Brown
- **Shattering the Myth: Islam beyond Violence;** Bruce Lawrence
- **Studies in Muslim political thought and administration;** Haroon Khan Sherwani
- **The History of Islamic Political Thought, from the Prophet to the Present;** Antony Black

- **War and Peace in Islam: A Critique of Islamic/ist Political Discourses;** Dr SM Farid Mirbagheri

د) مراجع فرانسوی:

- **L'islam et les fondements du pouvoir ;** Abderraziq, Ali
- **Thermidor en Iran ;** Adelkhah, Fariba, Jean-François Bayart et Olivier Roy
- **Les musulmans en Occident entre droits et devoirs ;** ALDEEB,Sami
- **Islamismes d'Occident ;** AMGHAR, Samir
- **Arkoun, Mohammed L'Islam, morale et politique ;** Desclée de Brouwer
- **La cité de Dieu ;** Augustin d'Hippone
- « **La question de la Marja'iyya chiite » ;** Barah Mikail
- **Les trois défis de l'Islam ;** Boubakeur, Dalil
- **Le Jihâd, Les textes fondateurs de l'islam face à la modernité ;** BOURLARD, Johan
- **Le Chiisme: Prolongement Naturel de la Ligne du Prophète ;** SADR, M.B. ,Trad.A.Bostani
- **Les sociétés civiles dans le monde musulman ;** BOZZO,Anna et LUIZARD ,Pierre-Jean
- **L'utopie islamique dans l'Orient arabe ;** Carré, Olivier
- **Constitution de la République Islamique d'Iran ;**
- **L'imam caché ;** CORBIN Henri
- **Géopolitique de l'Arabie saoudite ;** DA LAGE ,Olivier,
- **La grande discorde ;** DJAIT ,Hichem
- **Diplomatie islamique. Stratégie internationale du khômeynisme ;** Djalili, Mohammed
- **Encyclopédie de l'Islam ;**, ١٢ vol
- **Idées des habitants de la Cité Verteuse ;** Farabi (Al-)
- **L'islam est-il hostile à la laïcité ;** Filali-Ansary
- **Les Neuf vies d'Al-Qaida ;** FILIU,Jean-Pierre
- **La Révolution arabe ;** FILIU,Jean-Pierre
- **Etats, sociétés et cultures du monde musulman médiéval ;** GARCIN J.-C
- **La cité musulmane, Vie sociale et politique ;** GARDET, Louis
- **Al-Qaïda dans le texte, KEPEL ;** Gilles Jean-Pierre MILELLI
- **Le Gouvernement Islamique ;** Khomayni, Ruhollah
- **Testament Polico-Spirituel (Le) ;** Khomayni, Ruhollah
- **La politique de Ghazâlî ;** LAOUST
- **Chiisme et politique au Moyen-Orient. Iran, Irak, Liban, monarchies du Golfe ;** Louër, Laurence,
- **La formation de l'Irak contemporain. Le rôle politique des ulémas chiites à la fin de la domination ottomane et au moment de la création de l'Etat irakien ;** Luizard,Pierre-Jean
- **Comprendre l'Islam ;** Maudoudi, Abul A'la

- **La maladie de l'Islam** ; Meddeb, Abdelwahab
- **Les mondes chiites et l'Iran** ;Mervin, Sabrina
- « **Les autorités religieuses dans le chiisme contemporain** », Archives des sciences sociales des religions ; Mervin, Sabrina
- **Aux sources du renouveau musulman, D'al-Afghajni à Hassan al-Banna, un siècle de réformisme islamique** ; Ramadan Tariq
- **La diplomatie en terre d'Islam** ;RIZIKI MOHAMMED , Abdelaziz
- **Mahomet** ;RODINSON, Maxime
- **L'Islam mondialisé** ; ROY,Olivier
- **L'Islam conduit la vie** ; Sadr, Mohammad Baqer
- **Aux sources de l'islamisme oriental** ;SCHIMMEL, Annemarie Tournai
- **Al-Jazira** ; TALON ,Claire

نظام حقوقی اسلام و حقوق بشر

دروس پیش‌نیاز: <hr style="width: 100%; border: 0; border-top: 1px solid black; margin-bottom: 5px;"/>	نظری	جهانی پایه	نوع واحد	۲	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: نظام حقوقی اسلام و حقوق بشر			
	عملی								
	نظری								
	عملی								
	نظری	تخصصی				عنوان درس به انگلیسی: Legal System of Islam and Human Rights			
	عملی								
	نظری								
	عملی								
☒ آموزش تکمیلی: دارد		☐ کارگاه		☐ سفر علمی		☐ آزمایشگاه			
☐ سمینار		☐		☐		☐			

هدف: غنا بخشی به شناخت مفاهیم حقوقی اسلام و مقایسه آن با مفاهیم مطرح شده در حقوق بشر و نقد آن از منظر اسلام.

سرفصل دروس:

- کلیات (مفهوم حق با توجه به شباهت مطرح در سطح جامعه در مورد نفی حقیقت واحد، شک گرایی، نیست انگاری، نهیلیسم و نسبیت گرایی، تفکیک میان دو معنای تکوینی و ارزشی (اعتباری) حق در قرآن، تلازم مفهوم اعتباری حق با تکلیف، و تفاوت حقوق با اخلاق).
- مبانی حقوق بشر در اسلام و غرب
- خاستگاه و منشأ حقوق مطرح شده و دو مکتب حقوق طبیعی - که منشأ حقوق را طبیعت یا عقل بشر می دانند - و پوزیتویسم حقوقی - که منشأ حقوق را توافق و قرارداد اجتماعی می داند - نقد شده است.
- دیدگاه اسلام درباره منشأ حقوق
- بحث از وجود مصلحت و حکمت در جعل حق از ناحیه خداوند به بحث از قدرت و مصلحت به منزله شرایط تکلیف می پردازد.
- حق کرامت انسان از منظر اعلامیه حقوق بشر و از دیدگاه اسلام
- حق آزادی و حدود و مبانی آن
- حق حاکمیت انسان بر انسان
- نقد حق آزادی انسان، ایده‌های لیبرالیسم و پوزیتویسم اخلاقی
- آزادی عقیده و بیان
- حقوق متقابل مردم و حکومت، دیدگاه دینی سکولاریستی به حکومت، دفاع و امنیت، مهم ترین وظایف دفاعی حکومت و شهروندان، در تدارک دفاع در جامعه اسلامی،
- نقد و بررسی اعلامیه جهانی حقوق بشر از دیدگاه اسلامی
- تاریخچه شکل گیری اعلامیه جهانی حقوق بشر
- مفهوم آزادی در اعلامیه جهانی حقوق بشر و اسلام

- مفهوم کرامت انسانی در اعلامیه جهانی حقوق بشر و اسلام
- ترجمه و تطبیق مواد اعلامیه جهانی حقوق بشر با حقوق اسلام

روش ارزیابی:

تحقیق (پژوهه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
+	+	-	+

منابع پژوهشی

(الف) منابع فارسی:

- نظریه حقوقی اسلام؛ محمد تقی مصباح
- حقوق و سیاست در قرآن؛ محمد تقی مصباح
- اسلام و حقوق بشر؛ زین العابدین قربانی
- اسلام و حقوق بشر دوستانه؛ دیبرخانه همایش اسلام و حقوق بشر دوستانه
- حقوق بشر؛ امیرحسین زمانی نیا
- حقوق بشر در اسلام؛ عبدالرحمن شها و شیخ الاسلام احمد جام، ترجمه هیبت الله ثرندی منتشر
- حقوق جهانی بشر؛ تحقیق و تطبیق در دو نظام اسلام و غرب؛ محمد تقی جعفری تبریزی
- حقوق بشر و حقوق بشر دوستانه؛ ناصر قربان نیا
- مبانی حقوق بشر از دیدگاه اسلام و دیگر مکاتب؛ صادق حقیقت، سیدعلی میرموسوی، ویراسته مسعود نوری
- نگاهی گذرا به حقوق بشر از دیدگاه اسلام؛ محمد تقی مصباح یزدی، ویراسته عبدالحکیم سلیمانی
- مبانی حقوق بشر در اسلام و دنیای معاصر؛ ابوالفضل احمدزاده
- حقوق بشر در اسلام و غرب؛ آیت‌الله جوادی آملی
- حقوق بشر در اسلام و غرب؛ اسدالله بشیری

(ب) منابع عربی:

- رسالة الحقوق؛ للإمام السجاد عليه السلام
- دراسات في القضاء والإفتاء في الإسلام (الخصائص الأساسية للقضاء في العصور والبلاد الإسلامية)؛ الناهي، صلاح الدين
- الفرد والدولة في الشريعة الإسلامية؛ عبد الكريم زيدان بغداد
- حقوق الإنسان في الإسلام؛ خليل كوتوج
- الغربات العامة في الدولة الإسلامية؛ راشد الغنوشي
- المواطنة في سبيل بناء المجتمع الإسلامي؛ محمد مهدى الأصفى
- نظام الحكم والإدارة في الإسلام؛ محمد مهدى شمس الدين

- اعادة النظر في المفهوم التقليدي للجماعة السياسية في الإسلام ، مسلم أم مواطن في كتاب المواطنة والديمقراطية:

عبد الوهاب الأفندي

- تدوين الدستور الإسلامي: أبو الأعلى المودودي

- الإسلام يقود الحياة: محمد باقر الصدر

- التعددية والحرية في الإسلام: حسن الصفار

(ج) منابع انكليزى:

- **Law Reform in the Muslim World;** Anderson, J.N.L
- **Toward an Islamic Reformation: Civil Liberties, Human Rights and International Law;** An-Na'im, Abdullahi Ahmed
- **The Islamic Criminal Justice System;** Bassiouni, M. Cherif
- **The Rule of Law in the Arab World: Courts in Egypt and the Gulf;** Brown, N.
- **An Introduction to the Hadith;** Burton, J
- **The Sources of Islamic Law: Islamic Theories of Abrogation;**
- **Studies in Early Muslim Jurisprudence;** Calder, N.
- **A History of Islamic Law;** Coulson, N.J.
- **Islamic Marriage and Divorce Laws in the Arab World;** El Alami, D.S., and Doreen Hinchcliffe
- **Studies in Islamic Law: Classical and Contemporary Application;** Forte, D
- **Inevitable Doubt: Two Theories of Shi'i Jurisprudence;** Gleave, R
- **Continuity and Change in Islamic Law;** Hallaq, Wael B., Authority
- **A History of Islamic Legal Theories: An Introduction to Sunni Usul al-Fiqh,**
- **Studies in Old Ottoman Criminal Law;** Heyd, U
- **Sanhuri and Islamic Law;** Hill, E.
- **Contingency in a Sacred Law: Legal and Ethical Norms in the Islamic Fiqh;** Johansen, B
- **Muslim Tradition: Studies in Chronology, Provenance and Authorship of Early hadith;** Juynboll, G.H.A.
- **Principles of Islamic Jurisprudence,** 2nd ; Kamali, M.H
- **The Law of the Near & Middle East: Readings, Cases & Materials;** Liebesny, H.J with Jane Connors (eds.), **Islamic Family Law;** Mallat, Chibli,
- **Islamic Legal Interpretation: Muftis and Their Fatwas;** Masud, Khalid
- **Marriage on Trial;** Mir-Hosseini, Z
- **Islam in a World of Nation States;** Piscatori, J
- **Studies in Qur'an and hadith: The Formation of the Law of Inheritance;** Powers, D.S
- **Law, Society and Culture in the Maghrib**
- **The Origins of Muhammadan Jurisprudence;** Schacht, J.,
- **An Introduction to Islamic Law, Oxford Islamic Legal Orthodoxy: Twelver Shiite Responses to the Sunni Legal System;** Stewart, D
- **Histoire de l'organisation judiciaire en pays d'Islam;** Tyan, E

- **Islamic Law and Legal System: Studies of Saudi Arabia;** Vogel, F.E
- **Islamic Law and Finance: Religion, Risk and Return;** S.L Hayes
- **Studies in Islamic Legal Theory;** Weiss, B.G.
- **The Spirit of Islamic Law, Athens**
- **Islamic Rules of Order;** Ahmad, Imad-AL-Dean
- **Fatwas of Condemnation: Islam and the Limits of Dissent;** Ahmad, Sayya Nizamuddin
- **Principles of Islamic Jurisprudence According to SH'a Law.** Al-Sadr; Muhammad Baqir.
- **Shari'a: Islamic Law in the Contemporary Context;** Amanat, Abbas & Frank Griffel
- **Islamic Law ;** Ansari, Abdul Haseeb
- **The Islamic School of Law: Evolution, Devolution, and Progress;** Bearman, Peri, Rudolph Peters & Frank E. Vogel
- **Martyrdom in Islam;** Cook, David
- **Facing One Qiblah: Legal and Doctrinal Aspects of Sunni and Shi'ah Muslims;** Crow, Karim D
- **Cases in the Muhammadian Law of India, Pakistan, and Bangladesh;** Fyzee, Aasaf A.A
- **The Islamic Shari'ah of Jihad;** Ghamidi, Javed Ahmad.
- **The Political Shari'ah of Islam.** Lahore, Al-Mawrid
- **The Social Shari'ah of Islam.** Lahore, Al-Mawrid
- **Principles of Modern Islamic Jurisprudence;** Hasan, Abrar
- **Islamic Law: An Introduction;** Laldin, Mohamad.
- **Shari'ah in a Multi-Faith Nigeria;** Muhibbu-Din, M.A
- **Human Rights : universality and diversity;** Brems, Eva
- **World Youth Foundation. Human rights: views of Dr. Mahathir Mohamad,** Melaka,
- **Human rights and obligations, in the light of the Kor'an and Hadith;** Zahirullah Nadvi, S. M
- **A human rights approach to combating religious persecution: cases from Pakistan, Saudi Arabia, and Sudan;** Eltayeb, Mohamed S.M
- **Human rights in Islam;** Mawdudi, AbulA`la (translated from the Urdu by Kurshid Ahmad and Ahmed Said Khan),
- **Human rights in Islam;** Khoder, Mohammad Hamad. edited and translated by Zaid A. Al-Husain
- **Islam and human rights;** Zafrulla Khan, Muhammad
- **Islam and human rights: tradition and politics;** Elizabeth Mayer, Ann

د) مراجع فرانسوی:

- **Les Musulmans face aux droits de l'Homme Religion et droit et politique. Etude et documents;**
- **L'amour de la Loi: Essai sur la normalité en islam;** Benkheira, M.H.
- **Introduction à l'étude du droit musulman;** BLANC François-Paul, MILLIOT Louis

- **Loi islamique et droit dans les sociétés arabes. Mutations des systèmes juridiques du Moyen-Orient;** BOTIVEAU ,Bernard
- **Islam et libertés. Le malentendu historique;** CHARFI ,Mohamed
- **Histoire du droit islamique;** COULSON, Noël J.,
- **La charia aujourd'hui. Usages de la référence au droit islamique (Recherches);** DUPRET ; Baudoin (dir.)
- **Sharī'a: Theory, Practice, Transformations;** HALLAQ, Wael B.
- **Les fondements du droit musulman, 'Ilm ousoûl al-fiqh;** Khallâf, 'Abd al-Wahhâb
- **Le traité de droit public d'Ibn Taimîya;** Laoust, Henri
- **Traité de droit musulman comparé (¹ vol.);** LINANT DE BELLEFONDS, Yvon
- **Introduction à l'étude du droit musulman;** Milliot, Louis
- **La jurisprudence selon l'Imam Sadeq (psl);** Mughniyya, Jawad , . trad. Touati , Ibrahim
- **Droit Musulman :école Ahl-al-Bayt;** Querry, Amédée
- **Introduction au droit musulman;** SCHACHT, Joseph
- **"An Essay on Islamic Cultural Relativism in the Discourse of Human Rights";** AFSHARI ,Reza
- **La loi sacrée de l'Islam et les citoyens grecs musulmans;** KTISTAKIS, Yannis
- **"La Chartre arabe des droits de l'Homme", in : L'évolution du Droit international;** MAHIOU ,Ahmed
- **Islam et changement social;** KILANI Mondher
- **Muslim Communities in the New Europe, Reading;** NONNEMAN ,Gerd
- **Démocratie sans démocrates. Politiques d'ouverture dans le monde arabe et islamique;** SALAMÉ,Ghassan
- **Loi d'Allah, loi des hommes, Liberté, égalité et femmes en islam;** BABES, Leïla Tareq OUBROU
- **Encyclopédie de la femme en Islam, ٤ vol;** Chouqqa, 'Abd al-Halîm Aboû
- **Les Droits de la Femme en Islam;** Motahari, Murtaza
- **L'islam au féminin, La femme dans la spiritualité musulmane;** Schimmel, Annemarie
- **Femmes en Islam;** WALTHER ,W.
- **Terreur et martyre;** KEPEL ,Gilles
- **Palestine and the Law : Guidelines for the Revolution of the Arab-Israel Conflict, Reading;** MAZZAWI ,Musa
- **Religion et droit international humanitaire, Vol. ٨٧, n° ٨٠٨; REVUE INTERNATIONALE DE LA CROIX-ROUGE**
- **Combattants et prisonniers de guerre en droit islamique et en droit international humanitaire;** ZEMMALI ,Ameur

مکاتب عرفانی

دروس پیش‌نیاز:	نظری	جبرانی پایه	۲	نوع واحد	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی:
	عملی					مکاتب عرفانی
	نظری					عنوان درس به انگلیسی:
	عملی					Mystical schools
	نظری	تخصصی	۳۲	تعداد ساعت:		عنوان درس به فارسی:
						آموزش تكميلي: دارد ☒ ندارد ☐
						آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐
						هدف: آشنایی با تاریخ عرفان و مکاتب عرفانی.

سرفصل دروس:

- کلیات

- بررسی تعاریف عرفان در مکاتب مختلف

- ویژگی های عمدۀ و اصلی عرفان در مکاتب شرق

- مراتب سیر و سلوک و وجوه اشتراک و افتراق مکتب ها

- عرفان اسلامی

- عرفان شیعی

- عرفان یهودی و بررسی مکاتب عرفانی مرکبۀ Merkabah

- حسیدیزم Hasidim و قبلا Kabbala

- تأویل عرفانی تورات در کتاب Zohar

- مکتب نوافل‌اطوونی

- مکتب گندستیزم

- عرفان مسیحی

- مکتب ورانته (اوپانیشادها) شانکارا و مقایسه با آموزه های عرفان اسلامی

- مکتب عرفانی تاثوئیسم / مقام تسلیم در برابر تاثوئیسم

- عرفان های نو ظهور

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
+	-	+	+

منابع پیشنهادی:

(الف) منابع فارسی:

- مکاتب فلسفی و ایان هند؛ داریوش شایگان
- تاریخ فلسفه در اسلام؛ م.م.شریف
- ارزش میراث صوفیه؛ دکتر عبدالحسین زرین کوب
- آداب و طریقت و خدایاری؛ (تصوف و طریقت هند)؛ به کوشش محمدرضا جلالی نائینی
- دفتر ایام، بخش عرفان تطبیقی؛ دکتر عبدالحسین زرین کوب
- کلمات مکنونه، ملا محسن فیض کاشانی
- جستجو در تصوف ایران؛ دکتر عبدالحسین زرین کوب
- دنباله جستجو در تصوف ایران؛ دکتر عبدالحسین زرین کوب
- عرفان و فلسفه؛ ویت المیش، ترجمه بهاءالدین خرمشاهی

(ب) منابع عربی:

- تمہید القواعد؛ ابن ترکه
- مصباح الأنس؛ صدرالدین قرنوی
- منازل السائرین؛ خواجه عبدالله انصاری
- اسرار التوحید؛ ابوسعید ابوالخیر
- فصوص الحكم؛ محی الدین ابن عربی
- مقدمه قیصری بر فصوص الحكم ابن عربی
- الرساله القشیریه؛ قشیری

ج) دروس اختیاری

فلسفه دین

دروس پیش‌نیاز: <hr/>	نظری	حوزوی <hr/> پیش‌نیاز	نوع واحد <hr/> ۲	تعداد واحد: <hr/> ۱	عنوان درس به فارسی: <hr/> فلسفه دین		
	عملی						
	نظری						
	عملی						
	نظری	تخصصی <hr/> اختیاری		تعداد ساعت: <hr/> ۳۲			
	عملی						
	نظری						
	عملی						
☒ آموزش تکمیلی: دارد ☐ ندارد		☐ کارگاه ☐ سفر علمی		☐ آزمایشگاه ☐ سمینار			

هدف: گسترش آشنایی با تفکر فلسفی و پژوهش فیلسوفانه در باب دین، و توانایی بردافاع عقلانی از آموزه‌ها، احکام و مناسک دینی

سرفصل دروس:

- تعریف دین
- قلمرو دین
- رابطه عقل و علم و دین
- مسئله الوهیت و برایهین اثبات وجود خدا
- انتظار بشر از دین
- زبان دین
- تجربه دینی
- پلورالیزم دینی
- بررسی و تحلیل سکولاریسم
- مسأله شر

روش ارزیابی:

تحقیق (پروژه)	آزمون نهایی	میان ترم	ارزشیابی مستمر
+	+	-	+

منابع پیشنهادی:

(الف) منابع فارسی:

- عقل و اعتقاد دینی؛ پترسون و دیگران، ترجمه احمد نراقی و ابراهیم سلطانی
- علم و دین؛ ایان باربور، ترجمه بهاءالدین خرمشاهی
- فلسفه دین در قرن بیستم؛ تالیا فرو، ترجمه ان شاء الله رحمتی
- جستارهایی در کلام جدید؛ محمد رضایی و دیگران

- فلسفه دین؛ جان هیک، ترجمه بهرام راد

- فلسفه دین؛ دکتر احمد بهشتی

- انتظار بشر از دین؛ آیت الله جوادی آملی

- تبیین براهین اثبات وجود خدا؛ آیت الله جوادی آملی

- کلام جدید؛ عبدالحسین خسروپناه

- درآمدی به فلسفه دین؛ دیویس برایان، ترجمه ملیحه صابری نجف آبادی

ب) منابع عربی:

- الشريعة الإسلامية والعلمانية الغربية؛ د. محمد عمارة

- العلم والدين: مناهج و مفاهيم؛ احمد عروة

- العقل في الإسلام: بحث فلسفى فى حدود الشراكة بين العقل العلمي والعقل الدينى؛ خليل خليل احمد

- الإيمان والمعرفة و الفلسفة؛ محمد حسين هيكل

- اتجاهات الفلسفة المعاصرة؛ بريهه، اميل؛ قاسم، محمود

- في البحث عن جذور الشر؛ حيدر، احمد

ج) منابع انگلیسی:

- An Introduction to the Philosophy of Religion; Brian Davies third edition
- Religion and Science: Historical and Contemporary Issues; Ian G. Barbour
- Philosophy of Religion (4th Edition); John H. Hick
- Reason and Religious Belief: An Introduction to the Philosophy of Religion; Michael Peterson, William Hasker, Bruce Reichenbach, David Basinger
- Contemporary Philosophy of Religion: An Introduction (Contemporary Philosophy); Charles Taliaferro
- Philosophy of Religion: An Introduction; William L. Rowe
- Does God Have a Nature?; Alvin Plantinga
- Faith And Rationality: Reason and Belief in God; Alvin Plantinga
- Faith and Reason; Paul Helm.
- Introduction to the philosophy of religion; Peter Anthony Bertocci
- The Oxford Handbook of Philosophy of Religion; William Wainwright

د) منابع فرانسوی:

- Peut-on ne pas croire ?, Sur la vérité, la croyance et la foi ; Bouveresse, Jacques
- Histoire de la philosophie islamique ; Corbin, Henry.
- Les formes élémentaires de la vie religieuse ; Durkheim, Émile
- Leçons sur la philosophie de la religion ; Hegel, trad. Pierre Garniron
- Le Buisson ardent et les lumières de la raison I, L'invention de la philosophie de la religion ; Greisch, Jean
- La philosophie de la religion ; Grondin, Jean
- L'Acte d'être : la philosophie de la révélation chez Mollâ Sadra ; Fayard, Jambet
- La Foi philosophique face à la révélation ; Jaspers, Karl
- Traité théologico-politique ; Spinoza, Baruch
- Philosophie de la religion ; Tillich, Paul
- Dictionnaire philosophique ; Voltaire, Paris

ادیان تطبیقی

دروس پیش نیاز:	نظری	حوزه ای پیش نیاز	نوع واحد	۲	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی:	
	عملی					ادیان تطبیقی	
	نظری					عنوان درس به انگلیسی:	
	عملی					Comparative Studies of Religions	
	نظری	تخصصی اختیاری		۳۲	تعداد ساعت:	آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐	
	عملی					آزمایشگاه ☐ سینیار ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐	
	نظری						
	عملی						

هدف: مطالعه تطبیقی و توانایی بحث در زمینه های الهیاتی سه دین بزرگ ابراهیمی (یهودیت، مسیحیت و اسلام).

سرفصل دروس:

- خدا (بررسی وحدت و شخص وارگی خداوند، نحوه دخالت خداوند در جهان، چگونگی ارتباط انسان با خدا و... از منظر ادیان ابراهیمی)
- انسان (معرفت انسان، پدایش انسان، ابعاد وجودی انسان، اراده و اختیار، سعادت و رستگاری از دیدگاه ادیان ابراهیمی)
- فرجام شناسی (حیات پس از مرگ، تناصح، رابطه اعمال انسان با سرنوشت و حیات بعدی وی، ... از نظر ادیان ابراهیمی)
- نجات (آموزه نجات از دیدگاه ادیان مختلف و بررسی اختصاصی یا فرآگیر بودن نجات نسبت به پیروان دیگر ادیان)
- خانواده (جایگاه زن در ادیان مختلف، ازدواج از منظر ادیان، جواز یا عدم جواز خانواده های تک جنسیتی در ادیان، راه های مشروع ارضای غریزه جنسی از منظر ادیان، ..)
- معنویت (اشکال مختلف حقیقت قدسی در ادیان، شیوه های رایج عرفانی در ادیان موجود، ریاضت و رهباتیت در ادیان ابراهیمی)

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پژوهش)
+	-	+	+

منابع پیشنهادی:
(الف) منابع فارسی:

- قرآن، کتاب مقدس عهد عتیق و جدید
- کتب الهیات یهودی و مسیحی همچون دلالة الحائزین؛ موسی بن میمون
- کلام مسیحی؛ توماس میشل، ترجمه حسین توفیقی
- الهیات مسیحی؛ سن، ترجمه میکائیلیان
- آشنایی با ادیان بزرگ؛ حسین توفیقی.
- تاریخ ادیان؛ علی اصغر حکمت.
- تاریخ مختصر ادیان بزرگ؛ فیلیپین شاله، ترجمه دکتر منوچهر خدایار محبی
- تاریخ جامع ادیان؛ جان بایر ناس، ترجمه علی اصغر حکمت
- تاریخ تمدن (عصر ایمان) معرفی عهد جدید؛ ویل دورانت، ترجمه امیرحسین آربنپور
- ادیان زندہ‌ی جهان، رابرتس آ. هیوم، ترجمه عبدالرحیم گواهی
- نگاهی به ادیان زندہ‌ی جهان، حسین توفیقی
- ادیان بزرگ جهان، هاشم رضی
- دین شناسی تطبیقی، محمدجواد باهر
- اسلام آیین برگزیده (دین شناسی تطبیقی اسلامی)، علیرضا مسجد جامعی

(ب) منابع عربی:

- قرآن و عهدین؛ علی الشیخ
- الهدی الى دین المصطفی؛ بلاعی
- مقارنة الادیان (اليهودیه و المسيحيه)؛ احمد شبلي
- دروس في تاريخ الادیان؛ حسین توفیقی
- الادیان في تاريخ شعب العالم؛ سرغی توغاروف
- خلاصة الفكر الأوروبي؛ عبدالرحمن بدوى
- الفلسفة والانسان العربي في القرن العادى و العشرين؛ عبدالامير الاعسم

(ج) منابع انگلیسی:

- **The Qur'an, The Bible**
- **The World's Living Religions**; Robert E. Hume
- **Man's Religions**; John B. Noss
- **Comparative religion, its genesis and growth**; Louis Henry Jordan
- **The World's Religions**; Ninian Smart

- **Jews,Christians,Muslims:A Comparative Introduction to Monotheistic Religions (2nd Edition)**;John Corrigan,Frederick Mathewson Denny,Carlos Eire,&Martin S. Jaffee
- **The Call of the Minaret**;Kenneth Cragg
- **World Religions: A Historical Approach**;Solomon A. Nigosian
- **Examining Four Religions**;Michael Keene
- **The Power of Religion: A Comparative Introduction**;Amanda Porterfield

(د) مراجع فرانسوی:

- **Trois messagers pour un seul Dieu**, Arnaldez, Roger
- **Orientations pour un dialogue entre chrétiens et musulmans**, Borrmans M . (Secrétariat du Vatican pour les non-chrétiens)
- **Orient et Occident au temps des Croisades**, CAHEN, Claude
- **Le paradoxe du monothéisme**, Corbin, Henry
- **Disputes ou rencontres, L'islam et le christianisme au fil des siècles**, GAUDEUL, J.M
- **Réfutation excellente de la divinité de Jésus Christ**, GHAZALI, Abu Hamid
- **Islam et christianisme selon Louis Massignon**, Harpigny, Guy
- **L'Esprit du Monothéisme (nouvelle édition)**, Ayatollah Khaménei, Khaménéi, Ali
- **Chrétiens, juifs et musulmans à la reconquête du monde**, Kepel, Gilles
- **Deux fidélités, une espérance : chrétiens et musulmans aujourd'hui**, Lelong, Michel
- **Monothéisme biblique et monothéisme coranique**, Masson, D.
- **Les relations des pays d'Islam avec le monde latin, du milieu du Xe siècle au milieu du XIIIe siècle**, Micheau, Françoise
- **Les fondations de l'Islam entre écriture et histoire**, Premare, Alfred Louis
- **CORRESPONDANCES - LES REPONSES CHIITES AUX QUESTIONS SUNNITES**, SHARAFEDDINE AL-AMILÎ
- **Les trois monothéismes, Juifs, Chrétiens, Musulmans entre leurs sources et leur destin**, SIBONI, Daniel
- **Chiisme en Islam (Le)**, TABATABA'I, Muhammad Husayn

غرب‌شناسی

دروس پیش‌نیاز: <hr style="width: 100%; border: 0; border-top: 1px solid black; margin-bottom: 5px;"/> —	نظری	حوزه <hr style="width: 100%; border: 0; border-top: 1px solid black; margin-bottom: 5px;"/> پیش‌نیاز	نوع واحد <hr style="width: 100%; border: 0; border-top: 1px solid black; margin-bottom: 5px;"/> تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: غرب‌شناسی	
	عملی				
	نظری				
	عملی				
	نظری	تخصصی <hr style="width: 100%; border: 0; border-top: 1px solid black; margin-bottom: 5px;"/> اختیاری	تعداد ساعت:	عنوان درس به انگلیسی: Occidentalism	
	عملی				
	نظری				
	عملی				
☒ آموزش تكميلي: دارد ☐ ندارد		☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمي ☐ سمینار			

هدف: گسترش شناخت سرزمین‌های باخترا، به منظور تأثیر گذاری بر عوامل مزدی پیام رسانی دینی و توان صحیح و فعال با دنیای غرب و ره‌آوردهای آن.

سرفصل دروس:

- مفهوم باخترا شناسی در مقابل خاورشناصی
- تاریخچه غرب شناسی در کشورهای شرقی و اسلامی
- کانون‌های تمدنی غرب (یونان و روم باستان)
- ادوار دگرگونی اندیشه غربی
- دوران باستان (یونان باستان)
- قرون وسطی (حاکمیت کلیسا)
- رنسانس (دگرگونی ژرف در اندیشه ها و روشها: از جامعه دینی به جامعه تجربی)
- مدرنیسم (عصر تحولات نوین علمی و صنعتی)
- پست مدرنیسم (دوره نسبیت)
- فرایند ورود فرهنگ غرب به جهان اسلام؛ بررسی مواضع و واکنش‌ها
- پذیرش
- طرد
- برخورد گزینشی
- شکل گیری احزاب و گروه‌ها با توجه به فرهنگ غرب (غربزدہ، التقاطی، اسلامی)

روش ارزیابی:

تحقیق (پژوهه)	آزمون نهایی	میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
+	+	-	+

منابع پژوهشی:

(الف) منابع فارسی:

- تجدد شناسی و غرب شناسی: حقیقت‌های متصاد؛ حسین کجویان
- غرب شناسی: سیری در تحولات فرهنگی و سیاسی غرب از یونان باستان تا پایان هزاره دوم؛ سید احمد رهنماei
- دو چهره تمدن غرب؛ داود فیرحت
- سیر حکمت در اروپا؛ محمد علی فروغی
- نقد تفکر فلسفی غرب؛ اتین ژیلسون، ترجمه احمد احمدی
- خداوندان اندیشه سیاسی؛ جونز و. ت، ترجمه علی رامین
- تاریخ فلسفه غرب؛ فردیک کاپلستون، ترجمه جمعی از مترجمان

(ب) منابع عربی:

- الحضارة الإسلامية مقارنة بالحضارة الغربية: الواقع؛ توفيق يوسف
- الحضارة الغربية الحديثة بين النشأة والتدحرج: رؤية نقدية في فلسفة الحضارة؛ جعفر صفاء عبدالسلام
- المدخل في تاريخ الولايات المتحدة الأمريكية؛ النيرب؛ محمد محمود
- الموسوعة الشاملة في تاريخ الحر و بالصلبية؛ أدسهیلز کار
- أعلام الفلسفة السياسية المعاصرة؛ دی کرسپنی، انطونی. مینوج، کینیث
- حضارة اوروبا في العصور الوسطى؛ عمران، محمود سعيد
- الاسلام و امریکا حوار ام مواجهه؛ تحلیل لكتاب الفرصة السانحة لريشارد نیکسون؛ محمد موراد
- حکمة الغرب؛ رسیل برتراند زکریا، فؤاد

(ج) منابع انگلیسی:

- **The Rise of European Liberalism**; Harold J. Laski
- **The Third Wave**; Alvin Toffler
- **Our Oriental Heritage The Story of Civilization**; Will Durant
- **The Legitimacy of the Modern Age**; Hans Blumenberg
- **How You Can Find Happiness During the Collapse of Western Civilization**; Robert J. Ringer
- **The Crisis of the Modern World**; Rene Guenon
- **Profit Over People: Neoliberalism & Global Order**; Noam Chomsky & Robert W. McChesney (Author)

(د) منابع فرانسوی:

- **Genèse culturelle de l'Europe, (Ve – VIIIe siècles)**. Banniard, Michel
- **Orient et Occident au temps des Croisades**, CAHEN Claude
- **Etre musulman en France aujourd'hui**, CESARI, Jocelyne

- **La civilisation de la Renaissance.** Arthaud, collection Les grandes civilisations. Delumeau, Jean
  - **La croix et le croissant: la chrétienté et l'Islam de Mahomet à la Réforme,** FLETCHER, Richard
  - **Biographie du XXe siècle.** Le testament philosophique de Roger Garaudy. Présentation du Père Chenu. Garaudy, Roger
  - ***La Crise du monde moderne*, Guenon, René.**
  - ***Autorité spirituelle et pouvoir temporel*, Guenon, René**
  - ***Le Règne de la Quantité et les Signes des Temps*, Guénon, René**
  - **La civilisation de l'occident médiéval.** Flammarion, collection Champs, Le Goff, Jacques
  - **Histoire de la pensée européenne. I^e. Des humanistes aux hommes de sciences. XV^{le} et XVI^{le} siècles.** Mandrou, Robert
  - **Rome et l'Occident,** SEDES, Martin J.-P., Brizzi
  - **Mahomet et Charlemagne,** PUF, Collection « Quadrige », Pirenne, Henri
  - **Histoire des Cathares, Hérésie, Croisade, Inquisition du XI^{le} au XIV^{le} siècle.** Perrin, collection Tempus. Roquebert, Michel
  - **L'Orientalisme : L'Orient créé par l'Occident,** Saïd, Edward
  - **Les philosophies de la Renaissance.** Presses Universitaires de France, collection Que sais-je ? Védrine, Hélène
  - **Introduction à l'histoire de l'Occident médiéval.** Vincent, Catherine Librairie Générale Française, Le livre de poche/références

نظام مدیریتی اسلام

دروس پیش‌نیاز: <hr style="width: 100%; border: 0; border-top: 1px solid black; margin-bottom: 5px;"/>	نظری	حوزه پیش‌نیاز	نوع واحد ۲	تعداد واحد: ۳۲ ساعت:	عنوان درس به فارسی: نظام مدیریتی اسلام عنوان درس به انگلیسی: <i>Managing System of Islam</i>			
	عملی							
	نظری							
	عملی							
	نظری	تخصصی اختیاری						
	عملی							
	نظری							
	عملی							

آموزش تکمیلی: دارد ندارد

سمینار کارگاه سفر علمی آزمایشگاه

هدف: گسترش آشنایی دانش پژوهان با مفاهیم، نظریه ها و الگوهای سازمان و مدیریت در منابع اسلامی.

سرفصل دروس:

- مفهوم و تعریف مدیریت اسلامی
- وظایف مدیریت
- برنامه ریزی
- سازماندهی
- بسیج منابع و امکانات
- هدایت (انگیزش، ارتباطات، و رهبری)
- کنترل
- اهداف در مدیریت اسلامی
- نظام ارزشی اسلام و مدیریت
- فقه الاداره
- اخلاق سازمانی

- عناصر اصلی مدیریت اسلامی
- نظام بینشی مدیریت اسلامی
- نظام ارزشی مدیریت اسلامی
- نظام رفتارهای مدیریت اسلامی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پژوهه)
+	-	+	+

منابع پیشنهادی:
الف) منابع فارسی:

- مدیریت در اسلام؛ پیروز شفیعی و خدمتی
- مدیریت راهبردی عصر مدار؛ علی اصغر پورعزت
- مبانی سازمان و مدیریت؛ علی رضائیان
- پیش نیازهای مدیریت اسلامی؛ محمد تقی مصباح یزدی

ب) منابع عربی:

- ادارة و معالجة الازمات في الاسلام؛ سوسن سالم الشيخ
- الفكرالاداري الاسلامي و المقارن؛ عبدالهادی، حمدى امين
- القيادة الادارية في الاسلام؛ ابوالفضل، عبدالشافى محمد ابوالعينين
- الفكرالاداري في الإسلام؛ ناشد، محمد محمد
- التوجيه الاسلامي في التدريب الاداري؛ متولى، فتحى قابل محمد
- الإسلام بين العلم والمدنية؛ عبده، محمد
- العدالة الاجتماعية؛ سيدقطب
- الفكرالاسلامي والمجتمع المعاصر: مشكلات الحكم والتوجيه؛ محمد البھي

ج) منابع انگلیسی:

- Perspectives On Management And Organization; Abbas Ali
- Essentials of organization theory and design; Daft, R
- Organization Theory; Hatch, M.
- Islamic management for excellence: revitalizing people for the future; Othman Alhabshi (Syed.)
- Prosperity Management: An Islamic Prospective; Samir S. Ghazal, Samir S. Ghazal
- Strategic Planning and Implementation for Islamic Organizations; Rafik Issa Beekun
- Management Scientists Are Humanmanagement Science; Hofstede, G

د) منابع فرانسوی:

- « Le management, nouvelle utopie islamiste ;Une lecture managériale des textes » ;Tammam, Husam, et Patrick Haennimars
- La politique civile ou les principes des existants ;Al Farabi Abû Nasr
- Les civilisations de l'Islam ; Mozzat,Luca i
- Éthique et finance en Islam ; Chapelliére , Isabelle
- Management et gestion des unités commerciales ; Bertolotti, Caroline
- La finance islamique à l'heure de la mondialisation (2e édition) ; Saïdane, Dhafer

- Islam : droit, finance et assurance ; Charbonnier ,Jacques
  - Finance islamique ;Mahmoud El-Gamal
  - L'Entrepreneur musulman : l'islam et la rationalité d'entreprise ; Gary Tribou
  - L'Islam de marché. L'autre révolution conservatrice ;Patrick Haenni
  - Management et Islam ;
  - L'épreuve des différences : L'expérience d'une entreprise mondiale ; D'Iribarne. Philippe

سینیار نیازهای معرفتی منطقه‌ای

دروس پیش‌نیاز:	نظری	حوزه	نوع واحد	۲	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی: سینیار نیازهای معرفتی منطقه‌ای						
	عملی											
	نظری											
	عملی											
	نظری	پیش‌نیاز										
	عملی											
	نظری											
	عملی											
آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐		کارگاه ☐ سفر علمی ☐		آزمایشگاه ☐ سینیار ☐		عنوان درس به انگلیسی: <i>Seminar on the Regional Requirements</i>						

(الف) هدف در مطالعات اسلامی به زبان عربی: شناخت جریان‌های فکری، مکاتب و اندیشمندان بر جسته معاصر در جهان اسلام به منظور توفيق آفرینی در مقام تخاطب و حوار.

(ب) هدف در مطالعات اسلامی به زبان فرانسه: شناخت حوزه فرانسه زبان از جهت ژئوگرافی، تاریخ، سیاسی، اقتصادی و فکری با یک توجه ویژه‌ای به روابط بین الملل و ساختار بین المللی.

(ج) هدف در مطالعات اسلامی به زبان‌های دیگر: غنا بخشی به مطالعه تطبیقی جنگ و صلح در اسلام و سایر مکاتب همراه با بررسی راه کارهای حل نزاعها و ایجاد صلح جهانی با نظر به جدیدترین مطالعه‌ی مربوط به جنگ و صلح در مراکز علمی دنیا.

الف) سرفصل‌های ویژه مطالعات اسلامی به زبان عربی:

- کلیات (مفهوم شناسی اندیشه، جریان و مکتب اسلامی ...)

- زمینه‌های پیدایش جریان‌های فکری معاصر

- جریان‌های شمال آفریقا (مصر، تونس، مغرب، الجزایر، لیبی) با تأکید بر جریان‌های سلفی، اخوان‌الملیعین، روشنفکری، و شخصیت شناسی: شیخ رفاعه الطھطاوی در مصر، سید جمال الدین اسد آبادی، محمد اقبال لاھوری، محمد عبد الله دراز، محمد بن علی سنوسی در لیبی و محمد بن احمد عبد الله در سودان، محمد بن علی شوکانی در یمن، محمد عبدہ، رشید رضا)

- جریان‌های فکری خاورمیانه: سوریه، لبنان (شرف الدین عاملی، امام موسی صدر، علامه فضل الله، حزب الله و امل و ...، فلسطین، عراق (جماعۃ العلماء، منتدى النشر، حزب الدعوه، حزب العمل و شخصیت‌های چون: آلوسی‌ها، شهید صدر، خاندان حکیم، خاندان کاشف الغطاء، آل یاسین، آیت‌الله خوبی و ...)، عربستان و کشورهای خلیج فارس (با اشاره به جریان‌های وهابیت، بعث و ...)

- شبیه قاره هند: با اشاره به جریان‌های دیوبندیه، بریلویه، قرآنیون، موعودگرایان، جماعت اسلامی، وهابیان

- جریان‌های اندیشه‌ای ایران معاصر (مشروطیت، انقلاب اسلامی و امام خمینی ^{ره}، جریان روشنفکری: شریعتی، نهضت آزادی، لیبرال‌ها، سنت گرایان: نصر و پیروان، روحانیان: بروجردی، علامه طباطبائی، طالقانی، مطهری، مصباح یزدی، انجمن حجتیه)

- اندیشه اسلامی در ترکیه
- مروری بر تاریخ اسلام گرایی در ترکیه (امپراتوری عثمانی)
- عوامل رشد اسلام گرایی در ترکیه
- زمینه های ورود لاثیسم به ترکیه (انقلاب ترکان جوان، مصطفی کمال پاشا و کمالیسم، علامه بدیع الزمان سعید نورسی، (پدر معنوی ترکیه اسلامی و مصلح بزرگ جهان اسلام) و آثار ایشان تحت عنوان "رساله نور")
- طیف های گوناگون اندیشه اسلامی ترکیه:
  - طیف لائیک یا کمالیست
  - لائیسم رادیکال: مخالفت با هرگونه مظاهر اسلامی
  - لائیسم لیبرال: تأکید بر اسلام به عنوان بخشی از هویت ترک ها و دخالت ندادن آن در سیاست
  - طیف اسلام گرا (روشنفکری دینی: جمال الدین کابلان، علی بولاج و فضای پس از پیروزی حزب مام میهن به رهبری تورگوت اوزال)
  - تلاش گران در عرصه تبلیغ غیر مستقیم اسلام سیاسی
  - تلاش گران در عرصه اسلام غیر سیاسی
  - معتقدان به ستز ترک-اسلام و تلاش برای ارائه هویت دینی ترکان
  - اندیشمندان تأثیر گذار بر روند اسلام گرایی جدید تر ترکیه
  - علی بولاج (روشنفکر مسلمان ترک)
  - عبد الرحمن ویلى پاک (روشنفکر مسلمان ترک)
  - نفتح الله گولن (رهبر طریقت اسلامی نورجی ها)
  - سید قطب (متفسر اسلامی مصر)
  - اسد جوشان (رهبر یکی از شاخه های طریقت نقشبندیه
  - اندیشه اسلامی در جنوب شرق آسیا
  - رادیکالیسم اسلامی در اندونزی و مالزی
  - جماعت اسلامی (به رهبری عبد الله سونگ کار و ابوبکر بشیر)
  - اثر پذیری رهبران جماعت از حسن النباء و سید قطب
  - هدف: تشکیل دولت اسلامی
  - منطقه عملیاتی:
  - منطقه اول: مالزی، سنگاپور، جنوب تایلند، کامبوج
  - منطقه دوم: اندونزی
  - منطقه سوم: برونشی، ساراواک، صباح، کالیمانتان، سولاوسی و جنوب فیلیپین
  - استرالیا و ایریان جایا (پاپوا غربی)

ب) سرفصل‌های مطالعات اسلامی به زبان‌های دیگر:

- کلیات (تاریخچه‌ی بحث در مغرب زمین و اهمیت پرداختن به آن از منظر متون دینی)
- مفهوم شناسی جنگ و صلح (بررسی مفهومی جنگ و صلح و واژگان مرتبط در جهت شناخت ماهیت، ریشه‌ها و ارتباط مفهومی بین آنها)
- بررسی راه‌های رسمی و قانونی پایان دادن به جنگ و تحقیق در جهت یافتن راه‌های جایگزین
- نقش ایمان و جوامع دینی در شکل دهنی نوعی خاص از درک نزاع‌ها و نحوه برخورد با آن و مقایسه رویکردهای دینی و سکولاریستی به جنگ و صلح
- فرهنگ خشنوت و فرهنگ صلح (بررسی چگونگی انعکاس رویکرد فرهنگ‌های مختلف به صلح و خشونت از طریق مطالعه شیوه برقراری نظم، امنیت، ارائه آموزش، آشتی و مانند آن)
- نظریه‌ی جنگ مقدس (holy war) و جنگ عادلانه (just war) در اندیشه مسیحی و تأثیرات آنها بر فرهنگ عمومی و سیاسی غرب
- فلسفه جهاد از دیدگاه اسلام و موارد مشروع آن در شریعت اسلامی
- اهمیت صلح، امنیت و عدالت از دیدگاه اسلام
- راهکارهای برقراری صلح جهانی از دیدگاه اسلام
- مفهوم، انواع و شیوه‌های ترویریسم و دیدگاه اسلام و غرب درباره آن

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
+	-	+	+

منابع پیشنهادی:

۱) منابع مطالعات اسلامی به زبان عربی:

الف) منابع فارسی

- جنبش‌های اسلامی معاصر، احمد موئنی
- پژوهشی پیرامون روند تحولات اسلام گرایی ترکیه، علی رضا نامور حقیقی
- جریانات اسلامی در ترکیه، صبری سیاری، ترجمه: احمد صادقی
- اسلام گرایی در ترکیه، محمد سالار کسرایی
- نهضت‌های اسلامی در صد ساله اخیر، مرتضی مطهری
- تجربه اسلام سیاسی، الیویه روا، ترجمه: محسن مدیر شانه چی و حسین مطیعی امین
- تحولات روابط بین الملل، احمد نقیب زاده
- ترکیه در یک نگاه، محمد جواد ابوالقاسمی و حسین اردوش
- ترکیه، صابر قاسمی
- ترکیه در جستجوی نقش تازه در منطقه، جواد انصاری
- پژوهشی درباره سیاست دینی، لائیک و سکولار، انعام احمد قدوح، ترجمه: عباس طالب زاده شوستری
- جنبش‌های اسلامی در جهان عرب، هرایر دکمچیان، ترجمه: حمید احمدی
- الاسلام و التجدد فی مصر، چارلز آدامز، ترجمه: عباس محمود

ب) منابع عربی

- الفکر الاسلامی، تطوراته و مساراته، زکی المیلاد
- الاتجاهات الفکریه عند العرب فی عصر النہضہ، علی المحافظہ
- الفکر الاسلامی، نظرات فی مسارہ و قضیاہ، قیس خزعل العزاوی
- اندیشه اسلامی، مرتضی مطہری
- وجہه العالم الاسلامی، مالک بن نبی
- جمال الدین الافغانی باعث الشرق، عبد الرحمن الرافعی
- جمال الدین الافغانی حکیم الشرق، قدر قلعجی
- الاسلام و ضرورة التحدیث؛ فضل الرحمن
- الصراع بین تیارین الدین و العلمانی؛ محمد کامل ظاهر
- الحركات الفکریه و روادها اللبنانيون فی عصر النہضہ؛ ناجد فجری
- قضایا معاصرة فی فکرنا المعاصر؛ حسن حنفی

۲) منابع مطالعات اسلامی به زبان‌های دیگر:

الف) منابع فارسی

- زندگی در جنگ و صلح؛ برایان اورکهات، ترجمه حسن مشهدی
- جنگ و صلح؛ تولستوی؛ لونیکالا یویچ، ترجمه کاظم انصاری
- فلسفه‌ی جنگ و صلح در اسلام؛ جمعی از نویسندگان، ترجمه محمود خضری
- جهاد در اسلام؛ صالحی نجف آبادی
- جنگ و جهاد در اسلام؛ محمد تقی مصباح یزدی
- جهاد و موارد مشروعیت آن در قرآن؛ مرتضی مطہری
- تحلیل مسأله خشونت از دیدگاه اسلام؛ هادی قطبی
- اسلام و صلح جهانی؛ سید قطب، ترجمه سید هادی خسروشاهی و زین العابدین قربانی
- ریشه‌های تروریسم؛ والتر رایش، ترجمه سید حسین محمدی نجم
- تروریسم و دفاع مشروع از نظر اسلام و حقوق بین الملل؛ مجموعه مقالات و سخنرانی‌های ارائه شده در همایش

ب) منابع عربی

- الفکر الاسلامی، تطوراته و مساراته؛ زکی المیلاد
- الاتجاهات الفکریه عند العرب فی عصر النہضہ؛ علی المحافظہ
- الفکر الاسلامی، نظرات فی مسارہ و قضیاہ؛ قیس خزعل العزاوی
- وجہه العالم الاسلامی؛ مالک بن نبی
- الاسلام و التجدد فی مصر؛ چارلز آدامز، ترجمه: عباس محمود
- جمال الدین الافغانی باعث الشرق؛ عبد الرحمن الرافعی
- جمال الدین الافغانی حکیم الشرق؛ قدر قلعجی

- الاسلام و ضرورة التحديث؛ فضل الرحمن

- الصراع بين تيارين الدين والعلماني؛ محمد كامل ظاهر

- الحركات الفكرية و روادها اللبنانيون في عصر النهضة؛ ناجد فجرى

- قضايا معاصرة في فكرنا المعاصر؛ حسن حنفى

- الحركات الإسلامية الراديكالية في مصر؛ احمد رفعت

- الملامح العامة للفكر السياسي الإسلامي في التاريخ المعاصر؛ طارق بشري

- الحركات الإسلامية في مصر؛ حسن حنفى

ج) منابع انكليزى

- Struggle and martyrdom in Islam; Mamūd āliqānī.Murtazá Muahharī.Ali Shariātī.ehdi Abedi.Gary Legenhausenm Jihād and shahādat
- Just War or Just Peace?; Simon Chesterman
- Encyclopedia Of Jihad
- War and Peace in Islam: A Critique of Islamic/ist Political Discourses; Dr SM Farid Mirbagheri
- The Political Thought of Ayatullah Murtaza Mutahhari; Mahmood T. Davari
- Fundamental Religio-political Concepts in the Sources of Islam; Souran Mardini
- The Art of War; Sun Tzu
- War and Peace; Leo Tolstoy

د) منابع فرancسوی

- Paix et guerre entre les nations, ARON Raymond
- L'Etat du monde ٢٠١٢. BADIE, Bertrand, VIDAL, Dominique (dir.)
- Atlas de la mondialisation. Comprendre l'espace mondial contemporain. DURAND, Marie-Françoise, COPINSCHI, Philippe, MARTIN, Benoît, MITRANO, Patrice, PLACIDI, Delphine
- La diplomatie en terre d'Islam, RIZIKI MOHAMMED (Abdelaziz)
- Demain la francophonie :Pour une autre mondialisation, Dominique Wolton

نقش دین در زندگی انسان

دروس پیش‌نیاز:	نظری	حوزه‌ی پژوهی	۲	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی:
	عملی				نقش دین در زندگی انسان
	نظری				عنوان درس به انگلیسی:
	عملی				<i>The role of religion in human life</i>
	نظری	تخصصی	نوع واحد	تعداد ساعت:	عنوان درس به انگلیسی:
	عملی				<i>The role of religion in human life</i>
	نظری				
	عملی				
—	اختیاری	آزمایشگاه	سفر علمی	کارگاه	سمینار
■ ندارد □ دارد	آزمایشگاه	سفر علمی	کارگاه	□ سفر علمی	□ کارگاه

هدف: آشنایی با دیدگاه‌های روان‌شناسانه درباره زندگی دینی انسان.

سر فصل‌ها دروس:

- گرایش‌ها و نیازهای فردی، به عنوان منشأ دین (گرایش‌ها و نیازهای عام و متغیر و گرایش‌ها و نیازهای بهنگار و نابهنگار)؛ آراء و نظرات مالینوفسکی Malinowski درباره ترس از مرگ، اریک فروم Fromm درباره گریز از تنهایی، فروید Freud درباره خصوصیات سرکوفته، بواسن Boisen درباره ضبط و مهار روان‌نچوری و...]

- انواع حالات و تجارب دینی؛
- ماهیت روان‌شناختی ایمان (ارتباط ایمان با علم و معرفت، مخالفت و محبت)؛
- ماهیت روان‌شناختی تربیه؛
- تفاوت‌ها و تشابهات تجربه وحیانی و پیامبرانه با تجربه عرفانی؛
- نقش غرایز و تعقل در دین.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
+	-	+	+

منابع پیشنهادی:

(الف) منابع فارسی:

- دو سرچشمۀ اخلاق و دین؛ هانری برگسن، ترجمه حسن حبیبی
- روان‌شناسی و دین؛ یونگ، ترجمه فؤاد روحانی
- دین و روانکاوی؛ اریک فروم، ترجمه آرسن نظریان

(ب) منابع انگلیسی:

- **The Varieties of Religious Experience**, William James
- **Psychology of Religion**, D.M. Wuiff
- **The Social Psychology of Religion**, M. Argude, and B. Beit-Hallahmi
- **The Individuual and His Religion**, Gorouon Allpiri
- **Religions, Values, and Peak Experiences**, Abraham H. Maslow

جغرافیای جهان اسلام

دروس پیش‌نیاز:	نظری	حوزه‌ی پیش‌نیاز	۲	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی:
	عملی				جغرافیای جهان اسلام
	نظری				عنوان درس به انگلیسی:
	عملی				The geography of Islamic World
	نظری	تخصصی	۳۲	تعداد ساعت:	آموزش تكمیلی: دارد
	عملی				☒ ندارد
	نظری				☐ آزمایشگاه
	عملی				☐ کارگاه
					☐ سفر علمی
					☐ سمینار

هدف: آشنایی با موقعیت جغرافیای کشورهای اسلامی، شناسایی ظرفیت‌های ژئوپلتیکی جهان اسلام برای بهره‌گیری از فرصت‌های آن در عرصه نظام بین‌المللی بر مبنای نظریه وحدت اسلامی و عزت و اقتدار مسلمان.

سرفصل دروس:

- مفاهیم و کلیات

- مفاهیم، جغرافیا، سیاست و جغرافیای سیاسی و ژئوپلتیک و مفاهیم مرتبط

- آشنایی با جغرافیای سیاسی و ژئوپلتیک

- تاریخچه جغرافیای سیاسی

- جغرافیای سیاسی در تمدن یونانی و رومی

- جغرافیای سیاسی در تمدن اسلامی

- جغرافیای سیاسی در تمدن جدید(غرب)

- تاریخچه ژئوپلتیک

- از جغرافیای سیاسی تا ژئوپلتیک

- تاریخچه ژئوپلتیک در قرن بیست

- تحولات جهانی و نظریه‌های ژئوپلتیکی در هزاره سوم

- عوامل مؤثر در ژئوپلتیک

- سیری در پیدایش و گسترش جهان اسلام

- پیدایش و گسترش اسلام در شبه جزیره عربستان

- گسترش محدوده جغرافیایی اسلام به آسیا

- گسترش محدوده جغرافیایی اسلام به آفریقا

- گسترش محدوده جغرافیایی اسلام به اروپا

- توانمندی‌های جغرافیایی جهان اسلام

- جغرافیای طبیعی جهان اسلام

- جغرافیای انسانی جهان اسلام

- جغرافیای اقتصادی جهان اسلام
- جغرافیای فرهنگی جهان اسلام
- جغرافیای سیاسی جهان اسلام
- توزیع و تقسیم‌بندی جغرافیای جهان اسلام
- تقسیم جهان اسلام بر مبنای قاره‌ای
- تقسیم جهان اسلام بر مبنای ایدئولوژی و مذهبی و فرقه‌ای
- تقسیم جهان اسلام بر مبنای زبان و قومیت
- تقسیم جهان اسلام بر مبنای ام القری
- استعمارگران غربی و جهان اسلام
- برداشت تاریخی غرب از جهان اسلام
- هجوم غریبان به مرزهای جغرافیای جهان اسلام در قرن ۱۹ و ۲۰
- ظهور خاورمیانه در عرصه رقابت‌های ابرقدرت‌ها
- آمریکا و پروژه خاورمیانه جدید
- افغانستان و عراق سریل‌های ایجاد خاورمیانه جدید
- بررسی جغرافیای مناطق بحران‌زا در جهان اسلام (فلسطین، کشمیر، قفقاز، چچن، بالکان، سودان، نیجریه، عراق و افغانستان)

- بررسی جغرافیای سیاسی کشورهای مهم اسلامی (اندونزی، پاکستان، عربستان، ایران، مصر و ترکیه)
- ضرورت اتحاد و همگرایی در جهان اسلام
- پیش‌نیازهای وحدت در جهان اسلام
- توری‌های وحدت در جهان اسلام
- عوامل بازدارنده در جهان اسلام

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
+	-	+	+

منابع پیشنهادی:

(الف) منابع فارسی:

- مبانی جغرافیای سیاسی، دره میرحیدر
- ژئولوژیک؛ عزت الله عزی
- شناخت کشورهای اسلامی؛ غلام‌رضا گلی زواره‌ای

الهيئات تطبيقی

دروس پیش‌نیاز: <hr style="width: 100%; border: 0; border-top: 1px solid black; margin-bottom: 5px;"/> —	نظري	حوزوي پيش‌نیاز	نوع واحد ۲	تعداد واحد: ۱	عنوان درس به فارسي: جغرافيا جهان اسلام عنوان درس به انگلبي: The geography of Islamic World		
	عملی						
	نظري						
	عملی						
	نظري	تخصصي اختياري		تعداد ساعت: ۳۲			
	عملی						
	نظري						
	عملی						
☒ آموزش تكميلي: دارد ☐ ندارد		☐ سمينار ☐ آزمایشگاه		☐ سفر علمي ☐ کارگاه			

هدف: آشنایی با جهان‌بینی یهودیت، مسیحیت، اسلام، زرتشت و ... و مقایسه آنها با یکدیگر.

سرفصل دروس:

(الف) علم و ايمان:

- ارزش علم و آگاهی، عقل و علم و ايمان، ايمان‌گروی، عقل‌گروی

(ب) خداشناسي:

- مفهوم خدا، امكان شناخت، براهين اثبات وجود خدا

(ج) اسماء و صفات الهی:

- تاریخچه بحث اسماء و صفات الهی، تقسیم‌بندی‌های اوصاف الهی، صفات مشترک، تشییه و تنزیه، توحید، تثلیث (تثلیث در سنت مسیحی و سعی در جمع آن با توحید، تثلیث در قرآن، تثلیث مسیحی و نظریه صفات)، عشق و محبت الهی

(د) وحی و پیامبری:

- مفهوم وحی در عهدین و قرآن، مفهوم رسالت، اهداف رسالت، اوصاف پیامبران در قرآن و عهدین، مسیح‌شناسی عهدین و قرآن

(ه) انسان و نجات:

- سرشت انسان، هدف از خلقت انسان، اراده و اختیار انسان (فیض مسیحی، قدرت مطلق الهی و اراده انسان)، ایمان و عمل، شرط رستگاری

(و) اخلاقیات و عبادات:

- اهم فضائل و رذایل، هدف عبادات، مشکل عبادات

(ز) فرجام‌شناسی:

- اهمیت به جهان پس از مرگ در عهدین و قرآن، ماهیت مرگ، از مرگ تا رستاخیز - رستاخیز و زنده شدن مردگان، معاد جسمانی یا روحانی، پاداش و عقاب الهی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقيق (پروژه)
+	-	+	+

الف) منابع فارسی:

- ادیان و مکتب‌های فلسفی هند؛ داریوش شایگان
- المیزان فی تفسیر القرآن؛ سید محمد جسین طباطبائی
- الهیات مسیحی؛ هنری تیس، ترجمه طاطه‌وس میکائیلیان
- بررسی تطبیقی اسمای الهی؛ مرضیه شنکایی
- تاریخ جامع ادیان؛ جان بی ناس
- دایرة المعارف؛ جوداپیکا
- دایرة المعارف؛ میرچا الیاده
- دایرة المعارف؛ هستینگ
- درآمدی بر الهیات تطبیقی اسلام و مسیحیت؛ عبدالرحیم سلیمانی اردستانی
- دیدی تو از دینی کهن؛ فرهنگ مهر
- دین‌شناسی تطبیقی؛ کدارنات تیواری، ترجمه مرضیه شنکایی
- عهدین، قرآن و علم؛ موریس بوکانی، ترجمه حسن حبیبی
- کیش زردشتی؛ مرسی بوس، ترجمه صنعتی زاده
- مبانی فلسفه مسیحیت؛ اتین ژیلسون، ترجمه محمد محمدرضایی و سید محمود موسوی
- واژه‌های فرهنگ یهود؛ جمعی از نویسنده‌گان، ترجمه جمعی از مترجمان
- بخشایی از اوستای معاصر.

اسلام‌شناسی در غرب

دروس پیش‌نیاز:	نظری	حوزه‌ی پیش‌نیاز	۲	تعداد واحد:	عنوان درس به فارسی:
	عملی				اسلام‌شناسی در غرب
	نظری				عنوان درس به انگلیسی:
	عملی				Islamic Studies in the west
	نظری	تخصصی	۳۲	تعداد ساعت:	آموزش تکمیلی: دارد ☒ ندارد ☐
	عملی				آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐
	نظری				
	عملی	اختباری			

هدف: مطالعه تفکرات غربی در مورد اسلام و شناخت کچ فهمی‌هایی که در مورد اسلام از سوی شرق‌شناسان مطرح شده و تلاش برای اصلاح آنها.

سرفصل دروس:

- شرق‌شناسی و اسلام‌شناسی: مفاهیم و کلیات
- پیشینه مطالعات شرقی در غرب و بررسی تأثیر آن در مطالعات اسلامی (جنگ‌های صلیبی، آموزش زبان عربی، نخستین ترجمه قرآن مجید به زبان لاتین، اختراع چاپ حروفی و آغاز چاپ آثار اسلامی در غرب، نهضت اصلاح دین و رنسانس و آثار آن بر مطالعات اسلامی در غرب، تکوین مطالعات اسلامی در انگلیس و رواج انگلیسی به جای لاتین، عصر روشنگری و انقلاب صنعتی، سلطه انگلیس در جهان اسلام، قرن بیستم و اسلام‌شناسی به معنی الاخص).
- دیدگاه‌ها درباره مراحل مطالعات اسلامی در غرب
- حوزه‌ها و زمینه‌های مطالعات اسلامی
- انواع فعالیت‌های اسلام‌شناسی و انگیزه‌های آن
- تأثیر مطالعات اسلامی در جهان اسلام و موضع باسته نسبت به آن
- اسلام‌شناسان و شرق‌شناسان مطرح غربی (ادوارد سعید، هانری کرین، ایگناس گلدتسیهر، ادوارد براون، آنه ماری شبیل، مونتگمری وات، برنازد لوئیس، توшибیکو ایزوتو، حامد الگار، سید حسین نصر، تیتوس بورگهات و رنه گتون).
- مراکز مهم اسلام‌شناسی در غرب

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پژوهه)
+	-	+	+

منابع پیشنهادی:
منابع فارسی:

- مطالعات اسلامی در غرب انگلیسی زبان از آغاز تا شورای دوم واتیکان(۱۹۶۵ م)؛ مرتضی اسعدی
- شرق‌شناسی؛ ادوارد سعید، ترجمه عبدالرحیم گواهی
- شرق‌شناسی و مهدویت؛ سید رضی موسوی
- آشنایی با استشراق و اسلام‌شناسی غربیان؛ محمدحسن زمانی
- مستشرقان و قرآن؛ محمدحسن زمانی
- مطالعات اسلامی در غرب؛ محسن الوبیری
- تاریخچه مطالعات اسلامی در غرب؛ ریچارد سی. مارتین، ترجمه عباس احمدوند

